

DRAUGAS

PERIODICALS

February 23,

Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

TREČIADIENIS - WEDNESDAY, VASARIO - FEBRUARY 23, 2000

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02/22/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.38

Kaina 50 c.

Vyriausybė „atskleidė“ jau žinomas sandorio su „Williams“ detales

Vilnius, vasario 22 d. (BNS) — Vyriausybė antradienį paskelbė pranešimą apie pernai rudenį pasirašytą sandorį su „Williams International“ dėl „Mazeikių naftos“ pardavimo.

Informacija Finansų ministerijos tinklalapyje Internet'e paskelbta Tarptautinio valiutos fondo pageidavimu. Fondas paragino vyriausybę pateikti visuomenei daugiau informacijos apie prištaringai Lietuvoje vertinamą sandorį. Tai buvo viena paskutinių sąlygų pasirašyti naują vyriausybės ir TVF susitarimą.

Tačiau pustrčio puslapio pranešime apie „Mazeikių naftos“ privatizavimą praktiškai nėra naujos ir visuomenei dar nežinomos informacijos. Pranešime išvardijamos bendro pobūdžio žinios apie sandorio pasirašymą, jo tikslus bei „Williams International“ veiklą JAV, numatomas investicijas į Lietuvos naftos ūkį, dar pernai rudenį Seimo priimtų įstatymų nuostatos apie „Williams“ ir vyriausybės indėlį į „Mazeikių naftą“.

Galbūt kiek aiškiau pirmą kartą oficialiai nurodyta, kiek pinigų į „Mazeikių naftą“ turės įdėti Lietuva.

Iki šių metų kovo pradžios vyriausybės susivienijimui dešimčiai metų bus paskolinusi

jau 329 mln. dolerių. 35 mln. dolerių iš šios sumos perveda į rezervą fondą, iš kurio bus padengiami „Mazeikių naftos“ nuostoliai, jei nutruktų žaliavos tiekimas. Šiam tikslui panaudoti pinigai vėliau bus išskaičiuoti iš „Mazeikių naftos“ skolos vyriausybei.

Be paskolų, iki 2002 metų valstybės suteiktos garantijos „Mazeikių naftai“ gali siekti dar 284,5 mln. dolerių. Iki šiol suteikta 196,5 mln. dolerių paskolų garantijų, tačiau jų suma 1999-2000 metais gali padidėti dar 118 mln. dolerių, jei „Mazeikių naftai“ nepavyks gauti paskolų iš kitų šaltinių.

Galiausiai vyriausybė turėtų perimti „Mazeikių naftos“ skolą dviem neįvardytoms valstybės valdomoms bendrovėms.

Vyriausybės ir „Williams International“ sutartis dėl 33 proc. „Mazeikių naftos“ akcijų pardavimo su valdymo teise pasirašyta 1999 metų spalio 29 dieną. „Williams“ suteikta teisė ateityje padidinti savo dalį iki 66 proc.

Už akcijas „Williams“ sumokėjo 75 mln. dolerių (300 mln. litų) bei išleido tokios pat vertės vekselį, kuris priklausomai nuo „Mazeikių naftos“ veiklos, gali būti apmokėtas arba ne.

Centro sąjungos vadovas skelbia „Vagnoriaus trečiojo“ gimimą

Vilnius, vasario 22 d. (BNS) — Praėjusią savaitę gimė „Vagnorius Trečiasis“, kuris ateityje grįš į tikrą politinę veiklą, teigia centrinių vadovas Romualdas Ozolas.

Spaudos konferencijoje antradienį R. Ozolas komentavo, kad praėjusią savaitę buvus premjeras Gediminas Vagnorius sustabdė narystę konservatorių partijoje.

„Vagnorius Trečiasis gimė“, sakė R. Ozolas.

Per 10 nepriklausomos Lietuvos valstybės gyvavimo metų G. Vagnorius dukart — 1991-1992 ir 1996-1999 metais — buvo ministru pirmininku. Jo veikla per abu premjeravimo laikotarpius vertinama labai prieštaringai, pirmąjį laikotarpį opozicijai vadinant „Vagnoriumi Pirmuoju“, o antrąjį — „Vagnoriumi Antruoju“.

Anot centrinių vadovo, G. Vagnorius „išsaugojo savo galimybes ir jis eis (į politiką) po to, kai konservatoriai vėl patirs fiasko“. Jis eis vėl į apyvarą, pasiimdamas konservatorių partiją, nes jis iš tiesų apgynė savo poziciją. Ar tai gerai, nežinau, samprotavo R. Ozolas.

Pirmadienio vakarą konser-

* Seimo nario Alberto Šimėno siūlymas įvesti pajamų deklaravimą asmenims, kurių pajamos per metus viršijo 50,000 litų arba turimo turto vertė — 250,000 litų, greičiausiai nesulauks vyriausybės pritarimo. A. Šimėnas įsitikinęs, kad Gyventojų turto ir pajamų deklaravimo įstatymas visiškai neįvertina gyventojų turtingesnių padėties, neužkertą galimybių slepti pajamas nuo apmokestinimo ir nemažina šešėlinės ekonomikos apimtys.

(Elta)

Nuotr.: Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga prezidentas Valdas Adamkus už pavyzdinę tarnybą, rizikuojant fiziniu saugumu, pareiškė padėką šešiems Valstybės apsaugos departamento pareigūnams. Pirmadienį padėką pareiškė Profesinio parengimo skyriaus viršininkui Giedriui Dambrauskui bei vyresniems asmenims sargybiniams — Artūrai Dziugeliui, Alvydui Metėjui, Jonui Paulikui, Kęstučiui Daukšai bei Jonui Užusieniui. Kęstučio Vanaago (Elta) nuotr.

Prezidentūrai priekaištaujama dėl apdovanojimų skyrimo

Vilnius, vasario 22 d. (BNS-Elta) — Seimo komisija paprašė prezidentūros paaiškinti, kaip buvo nuspręsta skirti kai kuriuos valstybinius apdovanojimus, sukeliusius „nevienareikšmę visuomenės reakciją“.

Seimo Pasipriešinimo okupacijoms reikiamas dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos pirmininkas Antanas Stasiškis laiške prezidento kanceliarijos vadovui ir ordinu kancleriui Andriui Meškauskui rašo, kad į komisiją kreipiasi daug žmonių „su nusištiebimo ir pasipiktinimo pareiškimais bei prašymais paaiškinti“ kai kurių apdovanojimų motyvus.

Laiške konkretūs pavardės neminimos, tačiau nurodytas prezidento dekretas Nr. 768, kuriuo vasario 11 u. Gedimino ordinaris, be kitų, buvo apdovanoti pirmoji atkurtos nepriklausomos Lietuvos premjerė Kazimiera Prunskienė ir jos kabineto vidaus reikalų ministras Marijonas Misiukonis.

Dėl pastarųjų asmenų, kurie praityje buvo susiję su sovietų KGB, apdovanojimo protestavo tiek dalis parlamenta-

rų, tiek ir visuomenės aktyvistai.

Praėjusio dešimtmečio pradžioje Lietuvos teismai nusistatė, kad K. Prunskienė anksčiau slapta bendradarbiavo su KGB, o M. Misiukonis neslepia buvus KGB karininku.

A. Stasiškis ordinu kanclerio prašo atsakyti, kada ir kas pateikė minėtų dekretu apdovanojimų asmenų kandidatūras, ar jos buvo apsvaistytos Gedimino ordinarinio kavalierių taryboje, kokia yra šios tarybos sudėtis ir kada baigsis jos kadencija.

Tuo tarpu Seimo nario, Centro sąjungos pirmininko Romualdo Ozolo nuomone, valstybiniai apdovanojimai Vasario 16-osios proga paskirti visiškai teisėtai pagal Lietuvos galiojančią tvarką. „Juri-

diškai viskas gerai, bet moraliskai tai yra slidu ir nešvaru“, sakė jis.

R. Ozolas dėl darbo kokybės priekaištavo toms grandims ir komandoms, kurios parenka ir teikia asmenis apdovanojimui. Jo nuomone, Nepriklausomybės atkūrimo 10-mečio proga apdovanojimų sąrašas tikrai galėjo būti kitoks: ne atstovai, o kolektyvai galėjo būti pristatyti apdovanojimui. „Tai ne eilinis jubiliejus — dešimtmetis. Iš tiesų yra žmonių, kurie yra nusipelnę, kad būtų pagerinti įvairiausio lygio valstybės pagarbos ženklais“, pabrėžė R. Ozolas.

Jis stebėjosi, kodėl žmonės kartu buvo apdovanojami ir Vyčio kryžiumi (atlaikiusieji partizaninį karą), ir Gedimino ordinu — šiam dešimtmečiui skirtu apdovanojimu. Todėl, R. Ozolo nuomone, prezidentūros pareigūnai, gerai nesutvarkę šių reikalų, turėtų už tai atsakyti.

Lietuvoje įkurtas pirmasis labdarų klubas

Vilnius, vasario 22 d. (Elta) — Trylikia Lietuvos ir užsienio verslo organizacijų susibūrė į pirmąjį Lietuvoje filantropų klubą.

Savo paramos formas siūlo uždrosios akcinės bendrovės „Tyto alba“, „Kraft Jacobs Suchard Lietuva“, „Interfarma“, „Arthur Andersen“, taip pat Lietuvos taupomasis bankas, Lietuvos pramoninių konfederacija, Vilniaus smulkiųjų verslininkų asociacija ir kitos organizacijos.

Klubą „Filantropija 2000“ sukūrė JAV Baltijos fondas, turintis didelę nevyriausybinių organizacijų rėmimo patirtį. Naujojo klubo pristatymas antradienį buvo surengtas Amerikos centre.

Šio klubo tikslas — skatinti savanorių veiklą ir labdarą, telkiant privataus ūkio paramą Lietuvos nevyriausybinių organizacijoms ir mažesnių miestų bei kaimų bendruomenėms, kur žmonių gyvenimo kokybė yra akivaizdžiai prastesnė negu didmiesčiuose.

Tikimasi, kad klubas prisidės prie atviros visuomenės plėtos ir tuo patiu propaguos verslo organizacijų indėlį į pilietinį valstybės gyvenimą. Pasak klubo steigėjų, verslininkų parama pilietiskumui ug-
igaliojimų valandą skirti atkakliam darbiui vardan žmonių ir valstybės“.

Lenkijos parlamentarai nori „atkeršyti“ Lietuvai

Varšuva, vasario 22 d. (BNS) — Kai kurie Lenkijos Seimo nariai ragina imtis keršto veiksmų prieš Lietuvą dėl „Lietuvos lenkų persekiojimo“.

Tokią išvadą galima padaryti, perskaicius Lenkijos Seimo posėdžio, kuriame kalbėta apie Lietuvos ir Lenkijos santykius, stenogramą. Šiam klausimui vasario 17 dieną Lenkijos Seimo nariai skyrė daugiau kaip 40 minučių. Apie 12 kalbėjusių deputatų pliekė Lietuvos valdžią dėl lenkų mažumos teisių suvaržymo.

„Ar Lenkijos vyriausybė neplanuoja atsakomųjų veiksmų Lietuvos atžvilgiu?“, klausė Kairiųjų demokratų sąjungos frakcijos deputatas Grzegorz Kurczuk. „Ar Lenkijos vyriausybė išnaudoja labai gerus Lietuvos ir Lenkijos politinius, ekonominius ir karinius santykius kaip spaudimo priemonę Lietuvai, siekiant išspręsti Lietuvos lenkų problemą?“, klausė tos pačios frakcijos atstovas profesorius Lionginas Pastusiak. Savo ruožtu deputatas Wladyslaw Adamski domėjosi, ar Lenkijos vyriausybė neketina į Lietuvos lenkų problemas atkreipti tarptautinių organizacijų dėmesį.

Seimo narys Michal Tomasz Kaminski klausė Lenkijos URM viceministro Radoslaw Sikorski, ar svarstomi kokie nors konkretūs veiksmai prieš Lietuvos valstybę, kuri „jau 10 metų nuosekliai naudoja si nuolaidžia Lenkijos politika“.

Kalbėjusieji Seimo nariai Lietuvos atžvilgiu žėre kaltinimus dėl Lietuvos valdžios atstovų veiksmų, kuriais, jų teigimu, bandoma suvaržyti Lietuvos lenkų mažumos teises. Lenkų politikų nuomone, Lietuvos lenkų persekiojimas pasireiškia „pirmą kartą istori-

rijoje“ panaikinus privalomąjį lenkų kalbos abitūros egzaminą, nevienodu lietuviškų ir lenkiškų mokyklų statusu, lėtu žemės grąžinimu Vilnijos lenkams.

Lenkų Seimo nariai nepatenkinti ir tuo, kad lenkų visuomeninėms organizacijoms negrąžinami prieš karą joms priklausę pastatai, bandoma pakeisti Vilniaus ir kitų lenkiškų rajonų administracinio padalijimo ribas, iki šiol neišspręsta lenkiškų vardų ir pavardžių rašymo dokumentuose problema.

Atsakydamas į šiuos parlamentarų klausimus, Lenkijos užsienio reikalų viceministras R. Sikorski priminė parlamentarams, kad „Lietuvos lenkų problemos yra URi dėmesio centre“. Jis sakė, kad įkurta aukšto lygio tarpvalstybinė komisija švietimo problemoms spręsti, kalbėjo apie tai, kad „Lietuvai atgavus nepriklausomybę, mokinių skaičius lenkiškose mokyklose padvigubėjo“ ir, jo nuomone, „nepaisant esamų problemų, Lietuvos lenkų situacija iš esmės yra gera“.

Viceministras pabrėžė, kad „draugiškoms šalims“ jokios tarptautinės institucijos kaip „tarpininkės nereikalingos“.

Visą šią Seimo diskusiją transliavo Lenkijos televizija.

Šie metai Lenkijoje prasidėjo stipria antilietuviškumo banga. Beveik prieš mėnesį Lietuvos ir Lenkijos santykius svarstė Lenkijos Seimo užsienio reikalų komisija, vėliau organizacijos „Wspolnota polska“, dalyvaujant Lenkijos Seimo nariams, Lietuvą „triuškino“ Kresų organizacijų federacijos pirmininkas Stanislaw Mitraszewski. Lenkijos spaudoje vos ne kasdien spausdinami straipsniai apie lenkiškų mokyklų Lietuvoje uždarymą, Armijos Krajovos veteranų persekiojimą.

Nepriklausomybės 10-mečiui — šventinis renginys Vašingtone

Vilnius, vasario 21 d. (BNS) — Kovo 11-ji, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena, bus pažymėta JAV Atstovų rūmuose ant Kapitolijaus kalvos.

Seimo valdyba pirmadienį pritarė Seimo pirmininko Vytauto Landsbergio, jo pavaduotojo Rimanto Dagio ir Žmogaus teisių komiteto pirmininko Emanuelio Zingerio komandirui ir Vašingtoną kovo 6-10 dienomis.

Vasario 10-12 d. Vašingtone vyko konferencija „JAV-Baltijos valstybių chartijos metinės: pasiekimai, problemos ir perspektyvos“, kurioje dalyvavo Amerikos ir Baltijos valstybių bei pasaulinių organizacijų atstovai.

Nuotr.: JAV LB Tarybos pirmininkas Dantas Skucas (dešinėje) konferencijoje susitiko su garsiu pasaulio finansininku George Soros.

Raitis Egltis nuotr.

KALENDORIUS

Vasario 23 d.: Butvilė, Gantautas, Polikarpas, Romana, Roma, Severinas, Siga.

Vasario 24 d.: Demetrija, Gedmantas, Goda, Migaudas, Motiejus (Matas), Žieduna.

VALSTYBĖS IR JOS APLINKOS VIZIJA

ROMUALDAS OZOLAS

1999 metų situacijos pasaulyje

Tautų ateitį tebelemė Jungtinės Amerikos Valstijos ir Rusija. Jų priešprieša, simbolizuojama ir reprezentuojama Bosnijos ir Čėčėnijos konfliktų, ateina iš XX amžiaus komunizmo-antikomunizmo konfrontacijos, suformavusios ištisą gyvenimo būdą ir stilių, kurio dar ir šiandien reikia abiem valstybėms. JAV senoji stiliaus reikia, kad ji toliau galėtų išlikti ekonomikos galiūnu, išugdytu ant savo militarizuoto biudžeto, dabar šiek tiek laisviau tvarkomo, nes nebereikia vykdyti „žvaigždžių karų“ programos, atvedusios į pergale šaltajame kare. Rusijai senoji stiliaus reikia, kad galėtų, grąsindama dar turimu, nors ir apbrūdijusiu, branduoliniu potencialu išmušinėti įvairius pagalbos pinigus. Kai JAV ir Rusijos rungtyniavimo XX amžiuje suformuoti pasaulio įtakų lankai pasikeis, JAV ekonomika neišvengiamai patirs rimtų sunkumų, susijusių netgi su paprasčiausių transformacijos procesų ir ekonomikos produktų naujų panaudojimo sferų sukūrimu. Tokie netikėtumai gali trukti 10-15 metų be ryškesnių pokyčių. Per tą laiką Rusija išryškės ir apibrėš savo naująją ūkinę orientaciją, kuri neišvengiamai paveiks ir JAV ūkio kryptis. Galima du variantai: Rusija arba pasuka nacionalizmo ir militarizmo keliu (dabar ta tendencija tiek ryški, kad Rusija balansuoja ant karinės diktatūros ribos), arba eina tolesnį ūkio liberalizavimo keliu, Maskvai vis plačiau ir giliau įkinkant į bendrą vežimą regionus. Pirmu atveju JAV gauna politiškai labai pavojingą, bet ūkiškai itin naudingą, savo plėtros kryptį ir karinių technologijų inovacijos kryptis ilgą tampa vedamąją JAV ūkio liniją. Antruoju atveju prasideda JAV — Rusijos ekonomikų integracija, paremta ta pačia, tik kiek sušvelninta, ekonomikos vadinamosios gynybinės paskirties paradigma. Ideologiškai ta ekonomikos konvergencija nuakrypsta prieš vis labiau nerimstantį vadinamąjį Pietų pasaulį, o iš tiesų — Pietų pusrutulį, kuriame lemiamą vaidmenį jau šiandien vaidina Kinija.

Kinijos veiksnys stovi ir už visų šiandieninių JAV-Rusijos santykių. Kodėl? Todėl, kad Kinija labai nuosekliai ir atkakliai ieško trečio kelio eko-

nomikoje, šia savo veikla kritikuodama ir į katastrofą atvedusį rusų komunizmą, ir — jei neturi priešo — gyvenimo tikslų sunkiai randantį amerikietiškojo kapitalizmą. Kinija labai nuosekliai vykdo tas išvadas, kurias padarė po Antrojo pasaulinio karo Vokietija ir Japonija, ir viena ir kita, įtvirtinusi savo dominavimą Ramiajame vandenyne ir Europoje per taikų technologijų ir vartojimo prekių ekspansiją. Kinija, kaip ir Vokietija, kiek pavėluotai suprato, kad autofurgonai yra galingesni už tankus, ir dabar atsilikimą bando likviduoti, nebekartodama nė vienos pirmtakės klaidų. Tai labiausiai, bet visų pirma ūkiškai, jaudina JAV, o Rusiją — dar ir teritoriškai.

Šių trijų jėgų sąveikų lauke šiandien yra taip pat Lietuva. Tos sąveikos, su naujausiomis tendencijomis, lyg plunksniniai debesys praplaukia virš mūsų aukštajais atmosferos sluoksniais. Mes gi gyvename dvimatis pasaulio jėgų ir vaidinių pažemėje, tačiau negalime sakyti, kad geopolitinio dangaus peizažai mūsų visiškai neveikia. Bent jau — ne jaudina. Jaudina.

Blogiau, kad mūsų nepakankamai jaudina visai netoli padėtos gana stambios bombos. Jeigu Rusijoje nugales per rinkimus sustiprinta nacionalizmo ir militarizmo kryptis, pirmiausia iki galo bus sutvarkytas Kaukazas, o po to, jei per šį laiką nebūsim priimti į NATO, būtinai tapsim sustiprinto Rusijos dėmesio objektu. Ir aš nedrįsčiau prognozuoti, kur link tada plėtotųsi Rusijos politinė sąmonė. Bet netgi tuo atveju Čėčėnijos išžudymas (o šito vadinamo karo kitaip pavadinti neįmanoma, kaip sąmoningai tautos išžudymu), bus galingas griuonamasis jėgos nuolatinio veikimo bomba, pastoviai teriojanti sąmoningam dinamizmui gyvenimui pagaliau naujus budusius rusų tautos savimono, nekalbant apie tai, kad šis barbariškas aktas žudys demokratiškai plėtotis bandantią rusų politinę sielą. Tada neišvengiamai iškilis klausimas: kas toliau vadovaus Rusijai — dabartinis centras ar kuris iš regionų, iškeliantis švaresnę Rusijos plėtros idėją.

Lietuvos valstybėje

Gruodžio 23 d. priimtas biudžetas. Finansų analitikė Margarita Starkevičiūtė jo ne-

laiko ekonominiu dokumentu, nes šiuo požiūriu biudžetas esąs skaičių kratynys. Ir vis dėlto netgi jai biudžetą 2000-iesiems teks laikyti dokumentu — bent jau juridiniu. Matyt, tuo remiantis, ne kokios nors orientacinės finansų naudojimo, rodiklius, o normaliai apiformintų, nors ir iki galo toli gražu nesutvarkytą, valstybės finansų naudojimo dokumentą ir norėjo priimti valstybės ūkio vyriausiosios administratorius Andrius Kubilius, to, pagal jį, reikalauja valstybės prestižas. Tai tiesa. Nors tiesa ir tai, kad šis biudžetą teks arba koreguoti, arba nevykdyti. Nors biudžeto turinio deka biudžetas vadinamas ir vargo, ir skurdo biudžeto vardais. Ir vis dėlto jis daugmaž realus pagal tai, ką valstybė šiandieną gali.

Manau, jis netenkina nė vienos politinės partijos, tame tarpe ir konservatorių. Biudžetas labiausiai netenkina tautos. Tačiau toks — iki sveiko proto ribų suvaržytas ir apkaipotas — biudžetas mums kai ką ir duoda. Pirmia, jeigu tiesa, kad trumpiausios kelias į meilę — per skrandį, tai turėtų būti tiesa ir tai, kad trumpiausios kelias į protą — per kišenę. Lietuva nepadarė jokių visuomeniškai reikšmingų išvadų, jeigu už jas nemokėjo visos imamos sumos ir dar su priemoka perkantįjam. Pats tobuliausias tokio tipo proto įgyjimo pavyzdys visiems laikams liks „Mazeikių naftos“ pardavimas „Williams“ tauta nebesirinko atstovais konservatorių bent jau tokiu mastu, kaip 1996 m. Vargu rinksis ir tokius, kurie tesugeba sudaryti tikrai vargo ir skurdo biudžetus. Biudžeto katastrofa moko mus proto.

Antra, išryškėjo dar viena svarbi beveik visų jau pripažįstama, išvada: ne Rusijos krizė suvarė mus į ožio ragą, o mes patys save, dešimtį metų taip ir nepasiryžę pertvarkyti mūsų ūkio valstybinio administravimo ir visuomenės biudžetinio finansavimo. Mes gyvenom pagal tarybiniais laikais suformuotą biudžetą „gavimo“ ir jo valstybinio „paskirstymo“ logiką bei tvarką, visiškai nesirūpinami biudžeto iplaukų šaltiniais, t.y. apimomis, gaminančiomis perkamą produkciją, verslu, kaip paslaugų sfera, realistine mokescių tvarka. Kad įpūlen, į tokį nuosmukį, kalti visų pirma mes patys, mūsų valdžia, 10 metų nesugebėjusi (ne vienu atveju — nusikalstamai nenorėjusi) sukurti gyvybingo, pajamas duodancio valstybinio ūkio.

Trečia, pagaliau pripažinta (tas motyvas emė visai apibrettai skambėti paskutinio-

Lietuvos Respublikos konsulas Čikagoje Vasilijus Šešioliktosios priėmimo, kuriame dalyvavo ir lietuviai, ir kvietieji kitataučiai svečiai. Iš kairės: naujasis Lietuvos garbės konsulas Palm Beach, FL, Stanley Balzekas, Jn., Illinois gubernatoriaus George Ryan patarėja etniniais reikalais Pat Michalski ir LR gen. konsulas Giedrius Apuokas. Nuotr. Ramino Astrausko

siomis metų dienomis), kad valdžia visai nesisirūpino mūsų prekės parduoti reikalingomis rinkomis. Svarbu tai ne tik suprasti, svarbu tai įsisąmoninti nuosekliai tokios praktikos veikimo programą.

Ketvirta, itin svarbu, kad mūsų finansinė katastrofa pademonstravo ir valstybės lešų grobstymą, išplėvinėjimo lygį, mastą ir intensyvumą visais lygiais — nuo viršūnių iki apačių.

Visos šios (ir dar daugiau) nuostatų tapo visuomenės sąmonės nuostatomis, kurių vertinimas yra toks neigiamas, kad žmonės šiuo metu yra linkę atmetinėti pačią valdžią (valdžią, kaip tokią), manydami, kad tik žmogiskas žmogus gali padaryti kokią nors tvarką. Konkretiausiai šį vertybinių pažiūrų išsireiškia partijų, ir Seimo atmetinėjimu. Ir partijos, ir Seimas yra mūsų Konstitucijos įteisintos valstybės gyvenimo normos, todėl būtina kuo greičiau išieiti iš šios pavojingos zonos, kol ji netapo valstybės neigimo ir atmetinėjimo vieta.

1999 metų situacijos partijų sistemoje

Natūralu, kad ūkio krizė pergyvenanti valstybė negali neišskirti partijų, kad ir kokios ideologiškai apibrėžtos, organizaciškai stiprios ir politiškai racionalios jos būtų. Lietuvos 1999 metų krizė atrupino beveik visas partijas. Atrodo, lemtingą lūžį užbaigė ir Lietuvos krizės didžiausia kaltininkė — konservatorių partija. Esu sąsėdęs, kad partijų skilinėjimas, kaip ir ji sukėlusios valstybės krizė, yra visos visuomenės nelaimė.

Tačiau vėgi ieškokim ir gero. Šis lūžinėjimas išdalins partijas į seno tipo — komunizmo-antikomunizmo gyvenimo būdo pažiūrų atstovavimo partijas ir modernios visu-

omenės pažiūroms atstovauti bandančias partijas. Senųjų atminimas truks turbūt dar kokią dešimtmetį, tačiau naujųjų formavimasis įeina į naują fazę, netgi tokiuose ideologijos baruose, kaip konservatizmas.

Deja, tenka priminti, kad tokiais atvejais, t.y. lūžių momentais, iš politinio dumblo pakyla daug praeities veikėjų, kurie dar nėra gavę pasitenkinimo, padūda įvairūs perėjimai, laikinai prilipę prie kitų partijų ir net pasižymėję, kaip vadinamosios asmenybės, bet dar daugiau atsiranda tokių, kurie subręsta kitose sferose ir būriais plaukia į labiausiai traukiančias organizacijas arba būriais aplink sėkmes asmenis. Taip yra būvę per prezidento rinkimus. Dabar irgi formuojasi toks katalizatorius. Jie ir dabar, ir ateityje politiškai neapibrėžti žmonės visoms partijoms kels daugybę problemų. O valstybei, jeigu vyriausybė — neduok Dieve — tokių sudarytų dauguma, gali grėsti bėda, didesnė už dabartinę.

Yra vilties, kad 1999 metais visuomenėje bus buvę lūžio metai taip pat ir požiūriu ir partijų, kaip — organizacijų, kurios vienos tegali imtis visiško apibrėžtos ir kontroliuojamos politinės atsakomybės, jeigu jos nori būti ir išlikti politiniame gyvenime ne viena kadencija.

* Pernai kaimo žmonės gavo ketvirtinį milijardo pajamų mažiau negu ankstesniais metais. Negana to, kad žemdirbiai vis neatgana skolų iš perdirbėjų, valstybė nesumoka lešų už praejusiais metais supiktą pieną, bet iš jų dar reikalaujama sumokėti ir už pieno kokybės tyrimus.

(Ela)

Danutė Bindokienė

Ar mes taip pat mesime akmenį

Siemet, kaip ir daug dešimtmečių, gyvendami toli nuo savo kilmės krašto, užsienio lietuviai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Nors 82 metai nėra ypatingas jubiliejus, bet mums 1918 m. vasario 16 d. yra toks svarbus įvykis, kad niekam į galvą neateina jo ignoruoti. Nepriklausomybės šventė buvo paminėta ir Lietuvoje — laisvai, be jokių pavojų. Ne taip, kaip ilgais okupacijos dešimtmečiais, kai už Tautos himno giedojimą, viešai iškeltą trispalvę ar apskritai tos svarbios datos paminėjimą grėsė ir tardymai, ir net tremtis.

Lai gyvuoją laisva, nepriklausoma, tėvynė, kurioje visi gali kalbėti, ką nori, elgtis, kaip patinka, garsiai šaukti ir niekinti, jeigu piliečių išrinktieji valdžios pareigūnai padaro klaidą... Ir kas drįstų tvirtinti, kad mūsų tautiečiai Lietuvoje dar „nesusigaujo demokratiškoje sistemoje“? Stai ir pavyzdys: prezidentas Vasario 16-osios proga sutinka ordinais, medaliais bei kitais svarbiais žymenimis apdovanoja būrį ir savų (supraskime — nusipelnusių), ir kitataučių. Juk taip daroma nebe pirmą kartą, tokia jau tradicija. Tik šį kartą kažkas ne taip. Pasirodo, kad tame „nekalty avinėlių būryje pasitaikė ir pora vilkų avies kailyje“. Galbūt net pačių papjautos avies. Žinoma, teisuoliai tuoj griežtina „žodinių akmenų“ ir, nieko nelaukdami, paleido jais į prezidentą: girdi, ar, Tamsta, nežinai, kokiems nevertiems tipeliams ordinus kabinti? Gėda! Ir taip iškilmių salėje, prie visų savų bei svetimų svečių.

Žinoma, įvykio svarbą be matant suvokė žiniasklaida, ypač toji, kuri pastarosiomis savaitėmis nepraleidžia progos iš adatos priskaldyti ne vezimą, o kelis didžiulius sunkvežimius, jeigu tuo gali bakstelėti prezidentui, seimo pirmininkui, Tėvynės sąjungai, krikščionims demokratams ar apskritai dešiniąjam sparnui. Juo labiau, jeigu dar kažką kažkaip galima susieti su vakariečiais. Juk ir mažas vaikas dabar gali pastebėti, kad Lietuvoje priešvakarietiškos nuotaikos yra penimos pačiomis veiksmingiausiomis priemonėmis, ir kiekviena pasitaikiusia proga. Jeigu progos nepasitaiko, ji sukuriamas.

Galima sutikti, kad ne visi žmonės, kuriems prezidentas ant kaklo tą dieną kabino ordinus, jų verti. Gal kai kuriems geriau tiktų „kilpa“.

Taciau Lietuvoje kol kas dar niekas oficialiai nebuvo apkalbinamas, niekas nuteistas, kaip tėvynės ir jos žmonių išdavikas. Vis dar gelsiama, skundžiamasi, kalbama tik pašnibzdomis, o viešai niekas nedrįsta ištiesti rankos ir parodyti pirštą. Antra vertus, ar tikrai visi, priklausę komunistų partijai, turėję net aukštas vietas, buvo savo tautos išdavikai, niekšai? Šiandien nuolat tvirtinama, kad „tikrų komunistų“ Lietuvoje kaip ir nebuvo — žmonės partijai priklausė, nes kitos išeities neturėjo, jokios laisvėjimo galimybes nenumatė. Kai pagaliau atsirado kitokios sąlygos, jie pasisakė už nepriklausomą Lietuvą. Nemazas būrys net pasirašė Nepriklausomybės atkūrimo aktą. Tarp jų buvo ir K. Prunskienė. Tuo metu, t.y. 1990 m. kovo 11 d., ja didžiavosi ir užsienio lietuviai, nesvarstydami, kas ji buvo anksčiau. K. Prunskienės tikrasis charakteris išlindo daug vėliau — bet apie tai dabar nekalbėsime. Be abejo, ir prez. Adamkus, pasirašęs jai skirti žymenį, turėjo mintyje tik jos vaidmenį nepriklausomybės atkūrimo dramoje.

O del antrojo asmens... Ta pavadė, kad abejo, Lietuvoje gerai žinoma, užsienio lietuviams — mažiau. Už ką jam skirtas žymuo? Nejaugį prezidentas net nepasiteiravo, tik akiai pasirašinėjo? Galbūt tai buvo dar viena, vykusiai sužeisusi, provokacija, kad atsirastų gera proga diskredituoti „amerikonus“ — ne tik prezidentą, bet ir kariuomenės vadą, ir kitus. Ar tam tikri gyventojų (ir politikų) sluoksniai jau iš anksto yra numatę porinkiminius pasikeitimus Rytuose ir pradeda sukli tautos nuotaikas Baltarusijos pedomis?

Atsikračius Adakų įtaką, lieka Rytai. Nėra abejonės, kad Maskva mielai priglautų „iškilmedę dukrelę“, tuomet nereikėtų rūpintis nei NATO pletra, nei Europos Sąjungos pavojais...

Šiuo metu ir užsienio lietuviai tarytum pasimėtę. Daugumas kartoją dabartinį Lietuvos žiniasklaidos priedainį: prezidentas apdovanojo KGBistus, prezidentas melagis, prezidentas švaisto pinigų, atostogaudamas užsienyje, prezidentas pardavė Lietuvą Amerikai... Nejaugį mes jau nustojome logiškai ir šaltai galvoti?

1941 kovo 11. Antradienis

Vejas dūksta už langu, šaltoka. Nusipirkau laikraštį, kad sužinočiau, kokie bus egzaminai. Matematinės, kalbos, fizikos, biologijos. Labiausiai bijau fizikos ir matematikos. Dovydaytė vis į mane žvaizduoja, nežinau, ko ji pyksta. Iš bibliotekos paėmiau „Iliadą“. Man šiandien kažko liūdna, nesinori mokytis. Tas liūdnumas man dažnai užėina. Kai pagalvoju apie save, atrodo, kad aš niekam tikusi: nei kalbi, nei gabi, nei maloni, nei gera, nei darbšti, nei talentinga. Pagaliau — negrazi, nedaili.

Iš tikrųjų gi neturiu jokių gabumų, nei išmintingumo, nei patrauklumo. esu melancholiki. Kodėl aš negavau bent dalį savo mamos gabumų, grožio, kodėl tą viską turi Sabutė? Ji bus faina mergaitė, kalbi, gyva, graži. O aš nežinau, kam esu tikusi... Mane niekas niekuomet nepamils... Be to, ta dėmė po kaklu... Bet, mano Gerasis Dieve, dovanok man už tai, neleisk nuodėmę žūti, vėsk teisingu keliu, aš dekoju. Tau už tai, ką davei.

1941 kovo 12. Trečiadienis

Oras šaltas. Šiandien turėjau nemalonumą. Dovydaytė vis žvaizduoja. Aš nusijuoniau laiškelį Klausdama, ko ji pyksta. Ji man atrė, kad leidžiu liežuvi, kad esu veidmainė, melagė ir pan. Man pasidūrė graužu, kad ji apie mane taip blogai galvoja, nors iš tikrųjų taip nėra. Blogoms — visi blogi! Tamašauskaitė mane užstoja. Su ja mokausi jau 4 metai, ji mane pažįsta geriau, negu Dovydaytė.

(B.d.)

MIRTIS ATĖJO IŠ MURAVOS

ČESLOVAS SPIRGEVIČIUS

Nr. 23

Tėsimys

Mano troškimas yra mylėti skaisčiai, nekaltai, ir kad mane taip pat mylėtų, nes tik tuomet bus tikra meilė, teikianti malonios laimės.

Jėzau, mano Gerasis Tėve, palaimink mane, kad aš bučiau visuomet skaisči, nekaltas, sąžiningas, meili ir gera. Marija, Motina mano, saugok mane nuo tamsių dėmių, kurios subjaurintų mano sielą. Leisk man gyventi lyg gėlei skaisčiai ir laimingai numirti...

„Marija — Rože Paslapingoji, būk mano Saugotoja ir Gelbėtoja, nuo visa pikto.“
„Tas tikrai gražus, kurio siela skaisči“.

1941 vasario 27. Antradienis. Užgavėnės

Grąžino rusų rašomuosius, gavau 4+. Namų grįžau po penkių pamokų. Mamai padėjau virti pietus... Po pietų nuejau pas Stasę paklausti, kaip linksminosi... Aš maniau, kad ji buvo pas Vincę, gal matė vokiečių ir man labų dienų atneš nuo jo... Bet ne, ji kitur buvo. Palydėjau Stasę ir nuejau pas Vincę. Norėjau, kad ji pakviestų mane su tėveliais, gal tada pamatytiau jį, apie kurį taip svajočiau. Bet mano svajonės neįvykdė. Gal jis jau Vokietijoje, gal vedęs? Kokia aš kvaila! Kas jis man? Kam jis man reikalingas?

Aš, nematydamas jo, pradėdau įsimylėti. Mano kruti-
nėje karšta. Širdis plaka. Aš noriu jį sutikti, bet kartu ir nenoriu. Man rodos, kad tada pradėčiau kentėti.
Skaitysiu kada nors tuos žodžius ir juoksiaus.

1941 kovo 2. Sekmdienis

Atsikėliau sveikesnė. Naktį labai sirgau. Vėmiau, tampe konvulsijos. Mama taip pat sirgo. Jai skaudėjo gerkle. Po pusryčių mamos nuotaika pagerėjo. Man sukosi galva. Atsiguliau pamiegoti.

Atsibudau apie pietus. Sabutė klausė mamos, gal mane pažadinti. Mama atsakė: „Tegul miega, mergaitė visą naktį nemiegojo“.

Tuos žodžius ištarė serganti mama. Kokie jie artimi ir brangūs. Atėjo Morkunas. Aš viriau pietus. Šiandien nenuėjau į bažnyčią. Po pietų atėjo Meilutytė. Ji uždirba 250 rub. Nusipirko sau rankinuką, suknelę. Stengiasi gauti sau atskirą butą. Man rodos, kad geriau su tėvais gyventi...

1941 kovo 6. Ketvirtadienis

Šiandien pramiegojau, todėl be pusryčių išėjau mokytis. Pavėluot bijau, nes II trimestrą pavėlavau 8 kartus. Dovydaytė — labai graži mergaitė. Ji man sakė, kad aš „faina“ mergaitė. Jau artėja pavasaris, sniegas tirpsta, visur purvas.

Aš labai laukiau pavasario, bet egzaminų bijau. Gal Dievulis padės, tai aš išlaikysiu. Vasarą bus ekskursija į Užkaukazę, bet už 600 rub. Įdomu, bet iš kur pinigų paimti. Vakar mačiau Vandą ir Narcizą. Narciza pasi-

puošusi, tikra panelė. Ji privatiškai mokosi. Po pietų ruošiau pamokas ir skaičiau knygą „Egzaminai“.

1941 kovo 7. Penktadienis

Šiandien visa klasė sėdėjo valandą po pamokų. Kažkas sulaužė durų rąteną ir paskui paslėpė. Biologijos mokytoja nuėjo paskusti inspektorių. Inspektoriaus paliko mus valandai po pamokų ir liepė surinkti 4 rb. už rąteną. Labai norėjau valgyti, šiaip taip atkalbėjom, o paskui paleido. Kai parėjau namo, tuščias pilvukas užgė, valgyti prašė.

1941 kovo 8. Šeštadienis

Šiandien „Moters diena“ — sovietiskai pasakius. Gimnazijoje buvo minejimas, o po pamokų ėjome į kiną. Filmas — „Dubrovskis“. Dubrovskis iš bajoro tapo plesiku, pamilo savo priešų dukterį, graužėle Mašą, bet tėvas privertė ją ištėkėti už seno grafo. Ji nenorėjo. Dubrovskis, gelbėdamas ją, buvo jos vyro nušautas. Man filmas patiko.

Grįžusi tvarkiau ir mamai padėjau. Paskui paskambinau p. Miliauskienėi, kviesdama juos pas mus ryt skerstuvams.

1941 kovo 9. Sekmdienis

Nuejau 9 val. Mišioms ir komunijai. Eidama vel pas-kambinau Milevskai, bet ji pasakė, kad neateis, nes vaidina „Motinos dieną“. Ji yra veidmainė. Apie pietus atėjo Vince, kažkoks ponas ir teta Stefanija. Netikėtai pasirodė dvi cigomos. Viena gana graži, jauna, siulė paburti. Atėjo Andriuskevičiūtė... Mama juos vaišino. Pamokų nemokau.

Gyvenimo kelią prisimenant

Kun. V. Rimšelis, MIC

Iš Palūsės į Lietuvą

Vieną vakarą mama man priminė, kad už poros dienų Šv. Lauryno atšvaitai Palūšėje. Mane ji kasmet vesdavo į tuos atšvaitus. Ji tenai ant kelių eidavo aplink šv. Barboros statulą. Kai buvau jau gimnazijoje, po tų atšvaitų kasmet teta Veronika mane nusiveždavo į Antaksnę pas save. Ji mane užlaikė kaip savo sūnų Juozapuką, su kuriuo buvau susigvyvenęs, kaip su geriausiu broliu. Antaksnę praleisdavau prieš mokslo metus porą savaitę. Taigi tos dvi savaites greitai praėis, ir reikės grįžti į gimnaziją. Kitos išeities nebuvo. Veronika ir Juozupukas pastebėjo, kad aš kažko labai susirūpinęs. Jie klausė, kas mane gražia. Pasakiau savo rūpestį dėl tolimesnių studijų. Veronika patarė nesirūpinti ir sako, kad Dievas man padės.

Kitą dieną sužinojom, kad ateinantį sekmadienį Linkmėnys bus atidaryta demarkacinė linija žmonių susitikimui iš abiejų pusių. Tokių susitikimų ir seniau buvo. Ta žinia greitai perėjo ir mūsų kraštą, ir Lietuvę. Suvažiovo daugybė žmonių. Susitikau ir iš mūsų gimnazijos keletą draugų. Mes vaikščiojom palei miestą, o lenkų kareiviai vis mus nuvarydavo toliau nuo pasienio linijos. Nusibodo mums taip vaikščioti. Kada kas bus leista ar neleista, mes nutarėm per tą vietą persukti į Lietuvos pusę. Buvom trys. Mus pagavo du Lietuvos policininkai. Jie nuvedė mus į pasienio policijos raštinę. Policijos viršininkas liepė mus grąžinti atgal taip, kad lenkų kareiviai nepamatytų. Neilgai trukus išgirdom skelbimą lenkiškai ir lietuviškai, kad demarkacijos linija atidaryta. Žmonės gali susitikti iš abiejų pusių. Žmonių spūstis emė veržtis iš abiejų pusių. Aš bandžiau prasisveržti pro vieną moterį, kuri į mane pasižiūrėjo, o aš į ją ir garsiai paklausiau:

— Ar tu Liucija?
Ji man atsakė:
— Iš kur tu žinai, kad aš Liucija?

— Tu panaši į mano mamą.
— A! Tai tu Viktoriukas! Sakyk man, kur mama.
— Tenai prie arklių su tėvu. Aš jį šiandien dar nemaciau.
— Tai lekim dabar į medžiagų krautuvę ar į kokią palapinę, kur parduoda šilko medžiagas. Su mama pasimatysime veliau.

Mes manėm, kad pasimatysim bus duota laiko iki vakaro. Bet po poros valandų, ar gal tik po valandos, pradėjo šaukti, kad už penkiolikos minučių susitikimui linija bus uždaryta. Visi turi grįžti į savo kraštą. Su teta Liucija grįžom į Lietuvos pusę. Ji mane padrasino, ir nutarėm, kad aš pas ją Šyškiniuose galiu pabūti panašiai, kaip ir pas Veroniką.

Pakeliui į Šyškinius buvo vieta, kur policija tikrino žmones, klausinėdama, ką kas pirko ir ką prie savęs nešė. Mūsų grupelę praėjo nepatikrinta. Mūsų niekas nesustabdė. Tai mes ramiai praėjom. Teta Liucija labai džiaugėsi, kad praėjom nepatikrinti, nes ji buvo prisipirkusi šilkinų medžiagų. Visi pirkė rubams medžiagas, nes Lenkijoje rubai buvo daug pigesni.

Šyškiniuose pas tetą Liuciją praleidom visą vakarą, kalbė-

dami apie mano norą ir pasiryžimą tapti kunigu, ir dargi vienuoliu marijonu. Pasakiau, kad būtų labai gerai, jei aš galečiau susisiekti su Juozu Juodagalviu, kuris yra jau vienuolis marijonas Marijampolėje. Greitai nutarėm, kad rytoj Guiga, tetos vyras, mane nuveš į Uteną. Iš Utenos kasdien eina autobusas į Kauną, iš Kauno autobusai į Marijampolę eina gana dažnai.

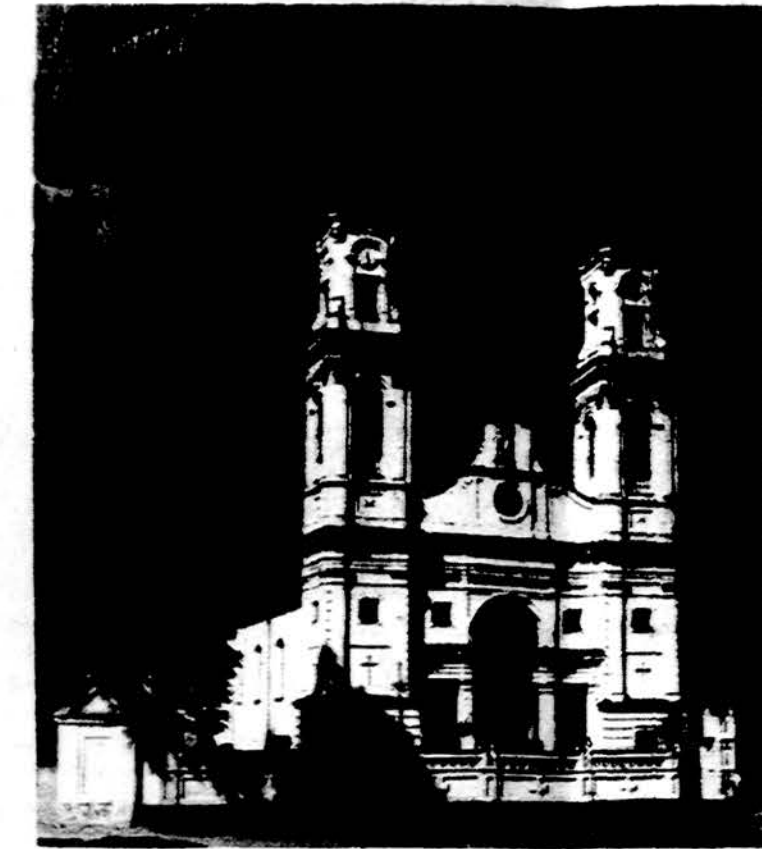
Iš Šyškinių į Marijampolę

Išvažiuojant teta Liucija davė man penkis litus. Daugiau turbūt ir neturėjo. Kelionėje Guiga man daug pasakojo apie Latviją, iš kur jis su visa šeima buvo neseniai sugrįžęs. Mano nuotaiką labai sugadino, kai jis pradėjo pasakoti apie Kristų. Jis sakė, kad tenai, kur jis dirbo, žmonės Kristų vadina benkartu. Pasakiau, kad pradėję pasakoti apie lietuvių karą su lenkais ir kritikus kuniga, kariuomenės kapelioną, kuris, kaip Kristus, iškeles du pirštus, šaukė, kad reikia ginti savo žemę, savo tėvynę, brangią mūsų Lietuvą. Mano dėdė iš mūsų kaimo pabėgo iš namų ir įstojo į savanorių kuopą. Visi mūsų kaimo apie jį su didele pagarba kalbėjo. Ir tas kunigas, kaip man atrodė, nieko geresnio tokiems savanoriams negalėjo pasakyti. Stotyje radom autobusą, besirušiant išvažiuoti. Bilietui nusipirkti užteko tų litų, kuriuos gavau iš tetos Liucijos.

Kelionė į Kauną gana ilgai užtruko. Visą laiką slėgė mintis, kad važiuoju į nežinią. Jau buvo vakaras, kai atvažiuoju į Kauną. Nusipirkau bilietą, ir dar atliko pusė lito. Tą vakarą pavasarininkai važiuojo į Marijampolę, ir kažkokį jų minėjimą. Rytojaus dieną buvo Žolinės šventė. Į Marijampolę atvažiuoju jau naktį. Kur jau neneš pavasarininkai ejo, tai ir aš eju su jais. Atėjom į kažkokį kluoną ar daržinę, kur buvo šalinėse daug šieno. Jaunimas visokius juokas pasakojo, o aš, jų kalbų besiklausydamas, greitai užmigau.

Nuo vakar dienos, kai išvažiuoju iš Utenos, ir šiandien rytu nieko nevalges nei gėres ir nesiprausęs apvaikščioju kelias Marijampolės gatves. Apžiūrėjau tris bažnyčias. Supratau, kad mažesnioji balta bažnyčia turi priklausyti propagandistams, o toji pati didžioji tai ir bus marijonų bažnyčia. Kai žmonės pradėjo eiti į bažnyčią, tai ir aš įsmukau. Visa presbiterija buvo pilna vienuolių brolių, apsirengusių kamzomis. Prasidėjo iškilmingos Mišios. Choras labai gražiai giedojo. Kunigas sakė ilgą pamokslą. Visos apeigos užtruko apie porą valandų. Po Mišių, kai visi broliukai suėjo į vienuolyną, tai ir aš nuėjau prie durų ir paskambinau. Mane įsileido durininkas broliukas. Jis mane pradėjo tuojau klausinėti, iš kur esu ir ar aš noriu būti kunigu. Man jis keistai atrodė. Paprašiau pakviesti Juozą Juodagalvį.

J. Juodagalvis mane tuojau nusivedė į refektorijų, kuris buvo pilnas kunigų ir brolių. Supratau, kad čia yra didelė šventė. Patarnautojas pripylė man pilną stiklinę naminės geros. Nuo tos geros man galva pradėjo sukstis, gal kad buvau ilgai nevalgęs. Stalai buvo apkrauti įvairiais patiekalais. Pamaniau, kad mes

Šv. Mykolas Arkangelas bažnyčia Marijampolėje.

taip gerai nei namie, nei bendrabutyje nevalgėm.

Vienuolinio gyvenimo pradžia

Po pietų man parodė kambarį, kuriame nakvosiu ir pasiliksiu ilgesniam laikui. Tokia lovytė buvo man ir bendrabutyje. Paspaudžiau šieniką ranka. Pamatė tai vienas broliukas, kuris mane atvedė į tą kambarį. Jis juokdamasis pasakė, kad čia nerasiu akmenų pridėta, kaip šventos knygos rašo. Visų kambarių pirmame aukšte langai grotais apkalti. Antrame aukšte yra didelė koplyčia. Pastebėjau, kad lubos karstą vaizduoja. Viduryje namo dideli koridoriai iš keturių pusių. Kambarių durys vienos. Pagal numerius gali sužinoti, kas kuriame kambarielyje gyvena. Viduryje namo keturių sienų apsuptas žemės plotas, tarp žolių geleimis apdintas. Lauke už vienuolyno didelis namas, iš kurio visą dieną girdi mašinų ir pjūklų staugimą. Tai stalių dirbtuvė. Toliau, į kairę, siuvėjų ir batuvinių kambariai. Lauke didelis plotas paliktas kalvei. Visa tai yra amatų mokyklos, kuriose broliukai ir kiti mokiniai gali gauti specialybės atestatus. Lauke už namų dideli sodininkų daržai, apdengti stikliniais langais. Artiau namų

pora stiklinių namų, kurie žiemą apšildomi dardžovėmis anksti išauginti. Už vienuolyno ir didelio bibliotekos namo didieji vaisinių medžių sodai.

Vienuolynas labai tylu. Tai ne bendrabutis, pagalvojau. Jaunimo labai daug, bet visi turi savo darbus. Pirmiausia mane apklausinėjo namo vyresnysis kun. Pijus Andziulis. Paskui perdavė mane novicijų magistrui kun. Justinui Navickui. Sužinojau, kad į novicijų namą priims per Šv. Mykolą, rugšėjo 29 d. Tai bus jau visas mėnuo, kai Šventionyse bus prasidėję mokslo metai. Visą tą mėnesį būsiu postuliantas.

Vieną šeštadienį priėjo prie manęs irgi postuliantas K. Kuciauskas ir įsakė man valyti koridorius. Reikia juos išbarstyti drėgnom pjūvenom iš stalių dirbtuvės ir jas gerai išliuot. Maniau, kad jis yra mūsų koks viršininkas. Jis vaikščioja aplink ir žiūri, kaip mes kiti dirbame. Pasirodė, kad jis joks viršininkas, tik anksčiau atvažiuojęs į vienuolyną. Buvau jau susipažinęs su Pranu Braziu, Pranu Garšva, Juozu Berzinsku. Mes greitai susigvyvenom ir tapom geri draugai. Jie iš manęs gardžiai juokėsi, kaip iš naujoko. Jie liepė man to Kuciausko neklausyti. (Bus daugiau)

TARP MŪSŲ KALBANT

MŪSŲ PASTOGĖJE

Pokario metais apie 10,000 lietuvių, pasinaudodami išvengtų asmenų statusu, išvyko į tolimąją Australiją. Anksčiau Australijoje apsigyvenusių lietuvių skaičius nėra tiksliai žinomas. Manoma, kad „senųjų“ Australijos lietuvių galėjo būti apie šimtą.

Smagu ir įdomu pavartyti Australijos lietuvių laikraščius. Štai, mano rankose „Mūsų pastogė“. Sydnejuje (Banks-town), 51-muosius metus leidžiamas savaitraštis. Šiame laikraštyje atsispindi Australijos lietuvių džiaugsmas ir vargai. Taipgi jame yra žinių iš Lietuvos, JAV ir kitų valstybių.

2000-tųjų metų sausio 17 dienos laidoje rašoma apie Broniaus Žalio pasitraukimą iš redaktoriaus pareigų. Jis, be kita ko, atsisveikindamas pasakė: „Sunku man šiandien kalbėti, kai nori nenori, reikia palikti įprastą, mėgstamą darbą ir pasitraukti į užpelnytą ar neužpelnytą pensininko ramybę“. Red. Br. Žalys grįžta į tėvynę Lietuvą. Straipsnyje „Žengiant į naują tukstantmetį“ rašoma, jog „Mūsų pastogė“ pavyko užverbuoti Br. Žalį nuolatiniu, ypatingu ir specialiuoju kra-

respondentu Lietuvoje. „Mūsų pastogėje“ rašoma, kad praėjusių metų gruodžio 10 d. Kapčiamiestyje, Lietuvoje, buvo surengtas anksčiau laikraštį redagavusio rašytojo Vinco Kazoko 80-tojo gimtadienio ir 15-mečio nuo jo mirties minėjimas.

Malonu pastebėti, kad Australijoje dar vis nestoka rašančiųjų. Laikraščio redakcija atsiprašo, kad dėl atsiųstos gausios medžiagos ne viską buvo galima išspausdinti.

Tikrai, Australijoje netrūksta rašančiųjų. Pavyzdžiui, neseniai Lietuvoje buvo išleistas Juozo Almo Juragio ketvirtasis eilėraščių rinkinys „Tik sapno ugnį jausi“. Eilėraščių senokai rašo ir Lidija Šimkutė. Laikraštyje pranešama, kad jos dvikalbės poezijos knygos „Tylos erdvė — Paces of Silence“ pristatymas rengiamas Melbourne mieste. Almis Simankevičius, Danutės ir Viktoro Simankevičių sūnus, jau rašo ne lietuvių, bet anglų kalba. Jis lankėsi Santiago de Compostelo, Ispanijoje ir savo išpuodį aprašė knygoje „Kelionė į Santiago“. Knyga apipavidalino autoriaus brolis Mindaugas Simankevičius.

„Mūsų pastogėje“ yra „Jau-

nimo puslapis — The Youth Page“. Redaguoja Melisa Savickas. Šiame skyriuje rašoma lietuvių ir anglų kalba. Vida Luimaitė, Australijos Lietuvių Jaunimo sąjungos pirmininkė, gana plačiai anglų kalbą pasisako apie Australijoje rengiamą X Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Autorė hūdnokai vertina Australijos Lietuvių jaunimo sąjungos veikimą. Tiesą pasakius, negeresnis šios sąjungos veikimas ir kituose kraštuose. Vida Luimaitė mano, kad ateityje vertėtų jaunimo kongresus rengti ne kur kitur, bet Lietuvoje. Kaip žinia, X Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas rengiamas šių metų gruodžio mėnesį, Australijoje.

Australijoje gyvai reiškiasi lietuvių sportuojantis jaunimas. 1999 metų pabaigoje Melbourne buvo surengta 49-toji Australijos lietuvių sporto šventė. Ją aprašė sporto darbuotojas, Lietuvos olimpinio komiteto atstovas Antanas Laukaitis. Jis taipgi aprašė ta proga sušauktą Australijos lietuvių sporto klubų atstovų susirinkimą. Jame paaiškėjo kad kai kuriose vietovėse nebėgalima sudaryti lietuvių komandų. Pvz., Hobarte už „Perkūną“ žaidžia net keturios vyrų ir viena merginų krepšinio komandos. Deja, šiose komandose nėra nei vieno lietuvių. A. Laukaitis rašo, kad Belkus anglų kalba plačiai aprašys Melbourne surengtą sporto šventę.

Ką gi, anglų kalba kaskart stipriau įsivertina išėjusių lietuvių. Vis tik smagu, kad daugelyje kraštų, neišskiriant Australijos, dar vis rūpinamasi lietuvių kalba. Šių metų „Mūsų pastogės“ pirmojoje laidoje rašoma apie Melbourne ir Sydnejuje veikiančias lietuviškas mokyklas ir kviečiama mokyti lietuviškai. Beje, toje pačioje „Mūsų pastogėje“ rašoma, kad „berods pirmą kartą čionykštėje išėjusių lietuvių vardu buvo pavadinta miesto gatvė“. Rašoma, kad Port Lincoln mieste viena gatvė buvo pavadinta a. Aido Kubiliaus atminimui — „Aidas Court“. A. Kubilius, Nepriklausomos Lietuvos kūrėjas, buvusio Lietuvos teisingumo ministro Stasio Šilingo vaikaitis, mirė praėjusiais metais, viešėdamas Lietuvoje.

Tai, kas čia buvo paminėta yra palyginti nedidelė šių metų „Mūsų pastogės“ pirmosios laidos dalis.

„Mūsų pastogė“ leidėjas — Lietuvių Bendruomenės spaudos sąjunga. Redakcinė kolegija — Rita Baltušytė — Ormsby, Antanas Laukaitis, Kęstas Protas, Vytenis Šliogeris. Adresas — P.O. Box 550, Bankstown, N.S.W. 1885, Australia.

Petras Petrutis

NUŠVITO „SIETYNAS“

Pastaraisiais metais rajonų literatų bendrijos išleidžia vis daugiau vertingų knygų: almanachų, atsiminimų, poezijos rinkinių. Ką tiktaisi pasirodė Marijampolės literatų klubo almanachas „Sietynas“. Naujojoje knygoje, kuri žada tapti kasmetine, spausdinama poezija, proza ir publicistika. Džiugina vertimų puslapis. Ir poetine proza — populiarijantis literatūrinės kūrybos žanras.

Leidinio redaktorė — „Sietyno“ klubo pirmininkė Kleva Verbickienė. Tiražas 450 egz. Knygoje — 30 autorių, daugiausia vyresniosios kartos. Meniniu įtaigumu ir stilistine branda pasižymi Sigitos Leiminskaitės, kun. Juozo Barkausko, Luanos Masienos, Onos Labutienės kūryba.

KG, 2000, sausis

SKELBIMAI

ELEKTROS
(VEDIMAI) — PATAISYMAI
Turis Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ NAMŲ SVIEKATOS, IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapalis ir Off. Mgr. Aukstas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPALIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 484-8854
(773) 581-8854

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada is accepting applicants for Permanent Residence!
For free information call:
1-773-282-9500.
GTS concentrating in immigration to Canada
www.redeusa.com

STASYS CONSTRUCTION
Stalio darbai, rūsių, vonių ir virtuvų rengimas; prieštatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokštės ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turis darbo draudimą.
S. Benetis, tel. 630-241-1912.

TOUCH OF GREEN PUB
3820 W. 63 St. Chicago, IL
Tel. 773-284-6111
Where Lithuanians meet their friends and dance, where prices and service are THE BEST. Yugo

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 585-8888
HOME (708) 425-7188
FAX (708) 885-4813

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuoseklių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Reikalingas angliškai kalbantis vairuotojas, turintis CDL teises bei mažiausiai 6 mėn. vilkiko vairavimo patirtį. Skambinti Audriui, tel. 708-205-3323.

773-935-9472
708-941-9343 pgr.
Frances@aol.com E-mail

GEDIMINAS PRANSKEVIČIUS
užpildo pajamų mokesčių formas. (Accounting Tax Services). Pageidaujant, atvyksta į namus.

2000 m. sausio mėn., pagerbdami mirusiųjų atminimą, „Lietuvos Vaikų viltis“ aukuoja:

- a.a. Juozo Žvynio atm. (papild.): Vanda ir Antanas Grudžiai — \$25. Iš viso — \$1,225.
- a.a. John Valen-Valantiejus atm.: Gertraud Valen — \$50;
- a. a. Irenos Garunkštienės atm. (papild.): Gerimantas Penikas \$50. Iš viso — 1,680;
- a.a. Jono Kęstučio Petrausko atm.: Steven Woehleke, William F. Krieger, Gary N. Beitch, Annie M. Brady, James H. Allender, Owen H. Oakley, Jr., dr. Teh-Min Hsu — \$175;
- a.a. anūkė Madeline Glosten atm.: Ema Žiobrienė — \$100. Iš viso — \$1,270;
- a.a. Alfonso Butkaus atm.: Helen Butkus — \$100;
- a.a. Stasio Radžionio atm.: Fryda Radžionienė ir šeima — \$50;
- a.a. agr. Jono Kriščiūno atm.: Čikagos lietuvių agronomų sąjunga (per Stasę Martinkienę) — \$100;
- a.a. Artūro Galinaičio atm.: Antoinette Virzintas — \$20;
- a.a. Gražinos Petrulienės atm.: Janina ir Vytautas Peseckai, Roma ir Jonas Mieldažiai, A. ir T. Merkevičiai — \$55;
- a. a. Teofilė Rieckevičienės atm.: Timex Corporation (Middlebury, CT) — \$180;
- a.a. dr. Kęstučio Aglinskio atm.: pat M. Hammers, Rosenberg & Hong (Honolulu, HI) — \$150;
- a.a. agr. dr. Antano Verbicko atm.: Čikagos lietuvių agronomų sąjunga (per Stasę Martinkienę) — \$100;
- a.a. Vlodo Vaškio atm.: Antoinette Virzintas — \$20;
- a.a. Juozo Bacevičiaus atm.: Donna Šumanas — \$100;
- a.a. vyro Viktoro atm.: Elizabeth Diminskienė — \$150;
- a.a. Birutės Skorubskienės atm.: Mary Pat ir Bernard Hangesbaugh, Kevin Connor, Nyole ir Rimas Bany, Olimpija ir Mindaugas Baukai, Stasys Bernatavičius, Vanda ir Liubas Bichnevičiai, Donata ir Kostas Burbai, Jūratė ir Edmundas Jasūnaitis, Danutė ir Raimundas Korzonai, Bronė ir Oskaras Kremeriai, Joana ir Jonas Krutuliai, Aldona ir Vitalius Lekeckai, Jurgis Matusevičius, Cecilia ir Vacius, Debbie ir Linas, Irena Mitkai, Sally Narey, Rota ir Guntis Osers, Nijolė ir Tomas Remeikiai, Algis Skorupskas, Natalija Sodeikienė, Sandy Wagman ir Scott Semar — \$840.
- Taisome klaidą 1999 m. lapkričio-gruodžio mėn. padėkoje:
a.a. Roberto Komono atm. aukuoja: \$2,000 — žmona Vida Komonienė; \$100 — Onutė ir Kęstutis Paulikai; po \$50 — Bruno G. Morkūnas, Irene Morkūnas. Iš viso — \$2,300.

Užjaučiame mirusiųjų artimuosius ir nuodirdžiai dekojame aukotojams. „Lietuvos Vaikų viltis“ padeda negaluojuantiems, tačiau turintiems viltį ir galintiems pasiekti Lietuvos vaikams.
„Lietuvos Vaikų viltis“, 2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60639.

• Šiaulių. Sausio mėnesį metu vyko konferencijos, buvo diskutuojama, praktikuojami įvairūs maldos būdai. Rekollekcijoms vadovavo kun. A. Gudaitis, SJ, ir kun. V. Simkūnas, SJ.

AUSTRALIJA LAUKIA LIETUVIŲ JAUNIMO

Pokalbis su Dešimtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso, vyksiančio Australijoje kalėdinių atostogų metu, organizatoriais.

Nors Australijon vyko komybė dalyvauti kongreso asmeniško atostogų tikslu, studijų dienose, kuriose bus tačiau ilgametės draugystės, rimtesnė diskusijų programa patirtis ir rūpestis jaunimo kongresų reikalais privedė prie bendro stalo pokalbiui su Dešimtojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Australijoje organizacinio komiteto nariais Linu Šeikiu, Melisa Savickaitė, Australijos Jaunimo sąjungos pirmininke Vida Liui- maite ir patarėju Henriku Antanaičiu. Pokalbis įvyko Antanaičių namuose Melbourn mieste.

Didžiausią įspūdį sudarė šių jaunų žmonių užsidegimas ir troškimas, kad jų rengiamas jaunimo kongresas susilauktų kuo didesnio dalyvių skaičiaus. Kongreso garsinimu ir jo organizavimo reikalais jie sielojasi jau treči metai. Sako, pradžioje atrodė laiko yra begalės, bet tas laikas bėga per greitai. Kongresas jau čia pat. Laiko tėkmė skaičiuojama jau mėnesiais, o ne metais. Kongresas įvyks šių metų Kalėdinių atostogų metu — nuo 2000 m. gruodžio mėn. 22 d. iki 2001 m. sausio mėn. 11 d. Jo įvykiai ir programa sukasi apie du Australijos didžiausius miestus — Sydneį ir Melbourną.

Užklausa, kaip sekasi organizuoti jau dešimtąjį kongresą. Linas, Melisa ir Vida labiausiai pergyvena dėl lietuviško jaunimo išsivijimo ateities. Jie nori, kad lietuviškasis jaunimas, išsibarstęs po visą pasaulį, nepamirštų, kas jie yra, kad pažintų lietuvišką kultūrą ir rūpintųsi išlikimu lietuvišais savo gyvenamame krašte. Jie pripažįsta, kad ne visi mes grįšime gyventi Lietuvon, nors, jai tapus laisva valstybe, supranta, kad atsivėrė naujos galimybės stiprinti lietuviškos kultūros išsivijimą. Užtat jie deda didesnę pastangą į kongresą Australijoje atvežti lietuviško jaunimo iš visų kraštų: Kanados, JAV, Europos, Pietų Amerikos, Rytų Europos ir Lietuvos. Didelį rūpestį jiems kelia, kaip suteikti paramą jaunimo atstovams iš tų kraštų, kurie nėra pajėgūs savo atstovus finansuoti. Didesnės finansinės paramos reikia ieškoti Lietuvos, Rytų Europos (Sibiro, Lenkijos, Rusijos, Ukrainos, Baltarusijos) ir kai kuriems Pietų Amerikos atstovams. Šiek tiek finansinės paramos ieškos ir Kanados bei JAV jaunimo atstovai. Jų didžiausias galvosūkis šiuo metu — kur gauti paramos tam jaunimui, kuris važiuoja kaip atstovai. Atstovai prisiima atsakymą.

Organizatoriai supranta, kad ne visas jaunimas linkęs rimtom diskusijom, kad didžiausia tokio pobūdžio pokalbių dalis teks kongreso atstovams, dalyvaujantiems studijų dienose Namaroo konferencijų centre, pusvalandį kelio nuo Sydnejaus, nuo 2000 m. gruodžio 23 iki 2001 m. sausio 1 d. Kita dalis jaunimo ieškos konkretnių lietuviškos kultūros išraiškų ir lengvesnės programos. Atstovams ir šiam jaunimui, kuris nori kongrese dalyvauti, ruošia kongreso stovyklos programa.

Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Australijoje organizatoriai su Gabija Petrauskiene iš Kanados. I eil. iš kairės: Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskiene, Vida Liui- maite; II eil.: Linas Šeikis ir Melisa Savickaitė.

Stovykla vyksta Goulburn Valley, Victoria, dvi su pusę valandos kelio į šiaurę nuo Melbourn. Stovykla prasideda 2001 m. sausio 2 d. ir baigiasi sausio 9 d. Joje bus galima šokti tautinius šokius, įsijungti į lietuviškų dainų būrį, išbandyti savo gabumus lietuviškoje virtuvėje bei gaminant rankdarbius. Aišku, vyks ir normali stovyklinė programa su išvykimais, sportu, maudymusi. Jaunimo kongreso atstovai ir dalyviai yra jaunimas taip 18-35 m. amžiaus.

Kadangi Jaunimo kongresai sukelia ir platesnės visuomenės dėmesį, organizatoriai rengia ir turistinę programą visuomenei. Ji derinama su šiais metais Australijos lietuvių gyvenime vykstančiomis dvejomis tradicinėmis šventėmis — tai kas dveji metai rengiamos Australijos lietuvių dienos, kurių metu skiriamas dėmesys kultūrinei programai, ir Australijos lietuvių sporto šventė, kuri vyksta kas metai. Šiais metais lietuvių dienų ir sporto šventės organizavimo darbai tenka Sydnejaus lietuviams, kur jos ir vyks. Kongreso turistinė programa įjungia pagrindinius šių švenčių įvykius — kongreso atidarymą, bendras Kučias, Kalėdas ir Naujųjų metų sutikimą Sydnejuje, taip pat kongreso talentų vakarą ir uždarymą Melburne. Bus galimybė dalyvauti lietuvių dienose ir Sporto šventėje. Be šių lietuviškų renginių, turistai gali pasirinkti iš trijų siūlomų turistinių kelionių. Pirmoji veš į Great Barrier Reef, Kakadu National Park Australijos atogrąžų šiaurėje ir į Ayer's Rock (Uluru) Australijos centriniame dykumose. Antroji aplankys Pietų Australijos įžymybes: Sydneį, Canberą, Melburną ir pajūriai. Trečioji koncentruosis į Viktorijos provincijos įžymybes — iš Melbourn kasdien bus ekskursijos į vynuogynus, pajūrius, gamtos draustinius, parkus ir miškus.

Sedint prie bendro stalo su Linu, Vida, Melisa ir Henriku, džiugino tai, kad yra jaunimo ir juos remiančių bei palaikančių asmenų, kurie sielojasi lietuviškos kultūros išsivijimui. Džiugino tai, kad, susitikus po 27 metų, teko man su Henriku sielosiai panašiais klausimais ir pamatyti, kad yra jaunimo, kuris pergyvena tą patį rūpestį ir norą kažką išlaikyti gyvą, apčiuopiamą ir realų! Kuris nemiega naktimis iš rūpestio, kad jų rengiamas

LIETUVOS DUKTERŲ DRAUGIJOS SUKAKTUVINIAI METAI

„Akimirka, nepanaudota geram, pradėta ir nesugrįžta... Mes turime išnaudoti gyvenamąsias akimirkas kiek galima geriau“.

labdaringos organizacijos turi šalpą vykdyti jautriai — su mylinčia širdimi, ir efektingai — kad šelpiamajam tikrai pagal išgales ir reikalą būtų padėta, o ne šiaip sau reikalas atstumas“.

Kun. dr. F. Gureckas
Lietuvos Dukterų draugijos įkūrėjas

Lengva vykdyti draugijos tikslus ir tarnauti artimui, kiek tik mūsų jėgos leidžia, jei turime aiškias gaires, taisykles ir nurodymus, kaip tai reikėtų įvykdyti. Ir visuomet turime dar savo širdies, nuojautos ir sveiko proto paklausyti.

Ir šių ypatingų sukaktuvių sulaukime dėl to, kad draugijos tikslai buvo aiškiai apibrėžti draugijos įkūrėjo kun. dr. F. Gurecko, kurio nuostabi vizija atvedė mus iki šios dienos. Ir tik draugijos tikslo svarba, ir reikalingumas — darbas artimui — mus dar palaiko ir šiandien.

Minint Lietuvos Dukterų draugijos 40-ties metų gyvavimo sukaktį, buvo suruostas pokylis. Pradžią — šv. Mišios tėvų jėzuitų koplyčioje. Pamokslą sakė ir gražiai įvertino draugijos veiklą kun. J. Ku- zinskas.

Pagrindinę paskaitą minėjimo metu skaitė, ilgiausiai išbuvusi pirmininkės pareigose, sesė Emilija Kielenė, kuri apžvelgė ilgą ir nelengvą draugijos kelią. Besikeičiant gyvenimo aplinkybėms, ypač atsivėrus keliams į Lietuvą, kėlėsi ir draugijos šalpos pobūdis bei reikalingumas. Bet darbų centre visuomet stovi varganas žmogus.

Dalyvaukime kongrese! Remkime jį ir šių jaunų žmonių darbu!

Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskiene

Gabija gyvena Toronte, Kanadoje. Buvusi Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė; aktyviai dalyvavo II (JAV ir Kanadoje), III (Pietų Amerikoje, IV (Anglijoje ir Vokietijoje) ir V (JAV ir Kanadoje) Pasaulio lietuvių jaunimo kongresų organizavimo darbuose; buvusi Kanados Jaunimo sąjungos, Kanados Lietuvių Bendruomenės ir Pasaulio lietuvių Bendruomenės valdybų nare.

• Tėvai, stropiai trindami dėmes nuo vaikų gyvenimo, pamiršta sava kaip užkrato šaltinį.

Lietuvos Dukterų draugijos suruostose Kučiose Bridgeview Health Care centre (dalis senelių sėdi priekyje). Stovi Lietuvos Dukterų draugijos narės (iš kairės): Pat O'Brian, Lile Kizlaitienė, Lina Bagdonienė, Apolonija Tuskenienė.

Lietuvos Dukterų draugijos suruostose Kučiose Bridgeview Health Care centre (dalis senelių sėdi priekyje). Stovi Lietuvos Dukterų draugijos narės (iš kairės): Pat O'Brian, Lile Kizlaitienė, Lina Bagdonienė, Apolonija Tuskenienė.

DRAGAS, 2000 m. vasario 23 d., trečiadienis

5

Išleidome draugijos metinį biuletinį, gražiai paruoštą sesės Sofijos Jelionienės, kuri išsiuntinėjom ne tik Čikagos ir apylinkių sesėms, bet ir visiems skyriams. Jame atsispindi draugijos veikla, aukos, prisimenami mirusieji. Skyrių veiklos pranešimai labai pagyvina biuletinį, nes susidaro geresnis vaizdas, kaip plačiai draugija yra paplitusi, kaip skiriami pinigai, kokie jų ruošiami renginiai ir aukų telkimai, ir visa šalpa skiriama reikalingiesiems. Ta draugijos pagalba ranka labai toli siekia, nors laikui bėgant, pasilpsta ir pati ranka. Todėl visuomet džiaugiamės, kai draugijon ateina jaunesnės, energingesnės, naujų idėjų ir planų nešios sesės.

Lietuvos Dukterų draugijos planai remiasi valdybos posėdžiais, kuriuose aptariama šalpos paskirstymai, šalpos dydis ir kiti reikalai. Visi pasiūlymai ir nutarimai atliekami balsavimu.

Draugija suskirstyta seniūnijomis, vadovaujant seniūnėms. Seniūnės glaudžiai bendrauja su savo sesėmis. Taip yra lengviau pastebėti ir sužinoti apie vargan patekusius. Atskirai nuo valdybos, yra šaukiami seniūnių posėdžiai, kuriuose svarstomi seniūnių reikalai, rūpestiai, renkamos žinios iš jų veiklos.

Metų pradžioje turėjome visuotinę draugijos susirinkimą. Jį pradėjome šv. Mišiomis. Susirinkime skaitėme perėtųjų metų draugijos darbų apyskaitą, išdėstė, buvo valdybos narių pranešimai. Išklausėme susirinkimo dalyvių nuomones.

Draugijos kun. dr. F. Gurecko vardo nameliuose yra nuolatinai budima. Aukotojai ir įvairūs paklausėjai visuomet gali apsilankyti nameliuose, kuriuose išklausa žmonių prašymai ir reikalavimai.

Nameliuose taip pat turėjome labai pasisekusį kasmetinį velykinį pyragų, margučių ir kitų gėdymų išpardavimą, kurio pelnas, taip pat eina į mūsų išdą. Tiek sesės, tiek ir visi draugijos geradarijai gausiai sunėse kepinų ir margučių, kai kurie ir aukų sudėjo.

Su gilia širdgela išlydime savo naries amžinybėn. Kiekvienas ruduo ir žiema pasiima savo dalį. Iškeliaujančių skaičius visada didėja, kaip įstojančių. Todėl ypač laukiame naujai atvykusių lietuvių, kuriuos galėtų papildyti mūsų eilės, įsijungti į šalpos darbą ir iš arti pamatyti savanorišką pasiaukojimą artimui.

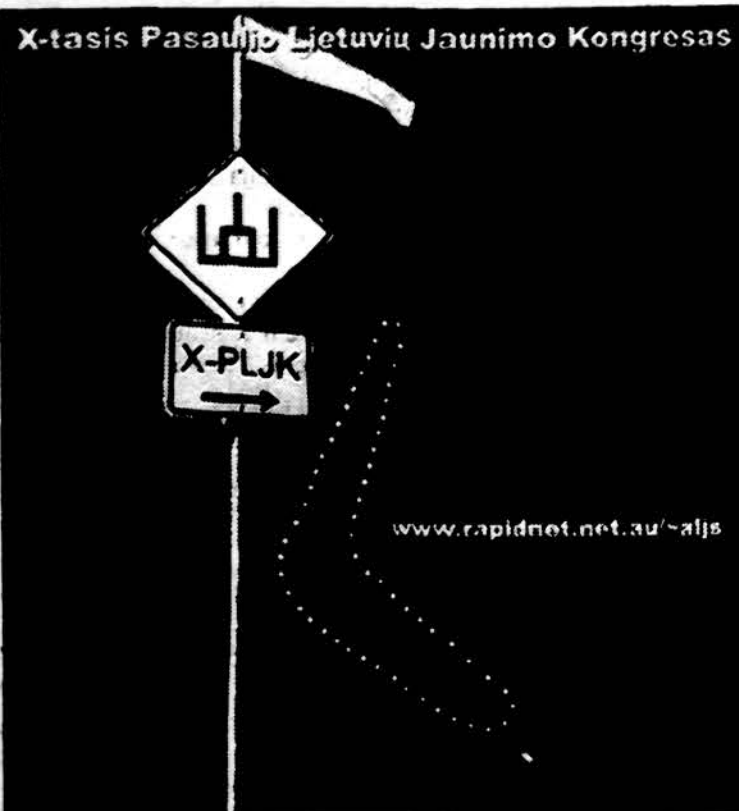
Kiek jau yra iškeliauvusių! Kiek tų darbščių rankų nebekyla artimo gerojei. Liekame joms gliai dėkingos už jų trūsą ir pasišventimą. Tegul jų šviesos atminimas būna mums nuolatinis pavyzdys.

„Tad, kol turime laiko, darykime gero visiems“. (Gal. 6, 10).

Janina Mikutaitienė

* Teiginys, kad „ketvirtadalis Lietuvos naujų agentūros ELTA akcijų“ yra BSEF-JAV įregistruotos bendrovės „Baltic Small Enterprise Fund“ — žinioje, neatitinka tikrovės. Tokia klaidinanti Baltic News Service agentūros informacija buvo paskelbta 2000 m. vasario 21 dieną dienraštyje „Lietuvos rytas“. ELTA yra akcinė bendrovė, kurios daugiau kaip 20 proc. akcijų valdo esami ir buvę agentūros darbuotojai, beveik po 40 proc. priklauso valstybei ir Lietuvos žiniasklaidai: dienraščiams, žurnalams, radio stotims ir televizijos firmoms.

(ELTA)

X Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso, ruošiamo š.m. gruodžio 22-2001 m. sausio 11 d. Australijoje, ženklas.

GINKLUOTŲ PAJĖGŲ KŪRIMAS 1918-1919 M.

VALDEMARAS MICHALAUSKAS

1919 m. vasarį Lietuvos kariuomenė, vos pradėjusi pirmąjį kvėpavimą, jau buvo priversta stoti į kovą su, į gimtąją žemę besibraunčiais, bolševikais. Vasario 8 d. prie Taučiūnų kaimo Kedainių apskr. buvo pirmasis kareivis savanoris Povilas Lukšys. Vasario 13 d. Alytuje ant tilto per Nemuną Nepriklausomybės kare žuvo pirmasis kareivis Antanas Juozapavičius, vadovavęs I pėstininkų pulkui. Iškovotą Lietuvai nepriklausomybę mes skolingi ne tik jiems. Jei Lietuva nebūtų turėjusi kariuomenės, kazin ar mes šiandien švestume Vasario 16-ąją. Todėl praveru prisiminti, glaudai apžvelgti, kaip kurtos Lietuvos ginkluotosios pajėgos, kaip jos organizavosi ir kovojo.

Kai po 1917 metų rusų revoliucijų Rusijos laukė ilgai trukusi visuotinė netvarka, o žinios iš frontų vis akivaizdžiau liudijo, kad Vokietija I pasaulinį karą jau pralaimėjusi, lietuvių šviesuoliai skubėjo įgyvendinti visą nelaisvės laiką tautos puoselėtą svajonę — atkurti prieš 120 metų prarastą nepriklausomybę.

Dauguma Rusijos armijoje tarnavusių lietuvių karių aiškiai suvokė, kad Vasario 16-osios aktą paskelbtą Lietuvos nepriklausomybę galima išsaugoti, tik turint ginkluotą jėgą. Taip manydami, nepaisant gausių kliūčių, jie veržėsi į Vitebsk, Smolensk, Rovne, Valkoje steigiamus lietuvių atsargos dalinius, kad lemtingą valandą galėtų organizuoti grįžti tėvynen ir sudaryti jos ginkluotųjų jėgų branduolį. Deja, bolševikų įsakymu, tos dalys (apie 3.000 vyrų) po kelių mėnesių buvo demobilizuotos, ginklai paimti, kariai išblaškyti.

Po 1918 m. kovo 3 d. Lietuvos Brastose pasirašytos taikos sutarties tarp Tarybų Rusijos ir Vokietijos, nors ir buvo paskelbta karininkų mobilizacija ir raudonąją armiją, daliai jų pavyko grįžti į Lietuvą. Dauguma užsirašė Lietuvos Taryboje, reikšdami norą tarnauti atkuriamoje kariuomenėje. Ją organizuoti okupacinė vokiečių valdžia griežčiausiai draudė, nors brestant revoliucinei situacijai pačioje Vokietijoje, tokį leidimą vyriausiojo kariuomenės štabo viršininkas buvo davęs ir apie tai civilinės valdžios komisaras dr. Cimmerle informavo Lietuvos Tarybą. Ką iš tikrųjų reikė šie pareiškimai, rodo, jog Apsaugos štabas prie Lietuvos Tarybos, kurio svarbiausias uždavinys buvo pradėti organizuoti kariuomenę, spalio 15 d. buvo įsteigtas visiškai slapta nuo vokiečių. Štabo viršininkas plk. Kubilius (padėjėjas štabo kapitonas M. Vely-

kis) slapta rengė organizacinius pasitarimus. Už bandymą įgyti ginklų vokiečiai grasė žiauriomis represijomis. X.16 d. į Lietuvos Tarybą atvyko pirmieji pasiryžėliai tarnauti atkuriamoje kariuomenėje — 11 savanorių.

Lapkričio 11 d. pasirašytas Vokietijos kapituliacijos aktas Lietuvoje įgalino tuojau sudaryti I-ąją ministrų kabinetą. Vyriausybės vadovas profesorius A. Voldemaras, nors drauge ėjo ir krašto apsaugos ministro pareigas, apie karybą visiškai nieko nenutuokė. Vis atkakliai teigė, kad Lietuvai išlaikyti savą kariuomenę būtų per sunki našta, todėl ji ir nereikalinga, nes tvarką šalies viduje galėsianti palaikyti milicija, o valstybės sienos apsaugai socialiai pakaks kelių kavalerijos eskadronų. Jei kiltų teritorinių ginčų su kaimynais, Lietuvai saviems interesams ginti būtų tikslingusia samdytis kurios nors užsienio šalies kariuomenę. A. Voldemaro įsitikinimu, tokie tinkamiausi šalies gynėjai būtų buvę anglai.

Kad sostinėje pradėjusios kurtis lietuviškos įstaigos būtų ginkluotų sargybinių apsaugotos nuo galimų išpuolių, lapkričio 1 d. krn. V. Grigaliūnui-Glovackiui įsakymą pradėti kurti I pėstininkų pulką. Turimų šautuvų vos užtekdavo prie Lietuvos Tarybos (Šv. Jurgio 13) ir Apsaugos štabo (Šv. Jurgio 11) stovėjusiems sargybiniams. Labai trūko, šovinių.

Lapkričio 17 ir 18 d. naktį vokiečių kariuomenės daliniai pradėjo trauktis iš užimtų Rytų žemių. Įkandini jų slinkę bolševikai vis labiau artėjo prie etnografinių Lietuvos rajonų. Valstybingumui grėsusio pavojaus akivaizdoje, realiai pradėjęs vertinti susidariusią padėtį, ministras pirmininkas ir laikinai einantis krašto apsaugos ministro pareigas prof. Voldemaras lapkričio 23 d. išleidžia drauge su Štabo viršininku plk. J. Kubiliu pasiūlytą įsakymą įsteigti Apsaugos tarybą, o pulkininkui J. Galvydiui-Bykauskui pradėti Alytuje formuoti I pėst. pulką. Šis įsakymas buvo pamatas pradėti kurti Lietuvos kariuomenę, jos organizavimo pradžia. Tiesą sakant, pasirodė gerokai suvėlavęs, nes Krašto apsaugos ministerija prieš pirmąjį savo lapkričio 23 d. įsakymą jau gyvavo beveik dvi savaites.

Gruodžio 5 d. Apsaugos štabo viršininko plk. Kubiliaus įsakymu, pradėtas organizuoti 2 pėst. pulkas ir jo vadu skiriamas plk. Pr. Liatukas (XII.24 d. jį paskyrus Štabo viršininku, toliau pulkui vadovavo krn. V. Grigaliūnas-Glovackis).

Savanorių stojimo į kariu-

XIX a. antrojoje pusėje statytį Kauno apygardos teismo rūmai (Laisvės al. 103), kuriuose 1919 m. pradėjo būti apgyvendinti pirmieji Lietuvos kariuomenės savanoriai.

menę agitacija, jų paskirstymu į dalis, trumpalaikiai nakvyne, maistu bei medicinos pagalba rūpinosi gruodžio 13 d. įsteigta vadinamoji Vilniaus etapo komendantūra, įkurdinta artilerijos kareivinėse prie elektros stoties Šniškės. Komendantūrai vadovavo kavalerijos rotmistras Pr. Jackevičius.

Kai didelė bolševikų armija, sekdama paskui vokiečius, įsibrovė į Rytų Lietuvą, Laikinoji vyriausybė savo žinioje turėjo 28 karininkus ir apie 100 kareivių (savanorių, ypač karininkų, skaičius kasdien didejo). Ir, turint ne visą šimtinę karininkų bei kiek didesnę skaičių kareivių, jų vos užtekdavo įstaigų sargyboms bei kariuomenės vienetų štabams sudaryti. Gruodžio 15 d. iš Vilniaus į Alytų išvyko I pėst. pulko užuomazga — ke-
liolika karininkų ir 30 kareivių. Sargybą prie Valstybės Tarybos ir Štabo pastatų perėmė Etapo komendantūros kareiviai — dažnai jų beveik neapmokytas kariškiai, vos ginkluoti. Komunistų agitatoriai kiekviena proga viliojo Lietuvos savanorius perstoti į Raudonąją armiją. Rusų, lietuvių, žydų kalba komunistų leidžiami laikraščiai buvo nukreipti prieš Valstybės tarybą. Vokiečių okupacinė valdžia, kuri diena po dienos rengė aplėisti Vilnių, komunistų veikimo beveik nevaržė. Vilniaus gatvėse galėjai matyti ir uniformuotų lenkų legionininkų, kurie uoliai organizavosi, gausino savo būrius ir vietiniais, ir iš Varšuvos pribuvusiais jaunuais vyrais, tykodami užgrobti Vilnių, kai tik iš jo pasitrauks vokiečiai.

Darbu Apsaugos štabe prof. Voldemaras buvo sukvietęs visą būrį bolševikų revoliucijos išgąsdintų imperinės Rusijos armijos aukštų laipsnių karininkų, kokių tarp lietuvių nebuvo. Lapkričio 21 d. prof. Voldemaras krašto apsaugos viceministru pasiskyrė caro armijoje aukštą pareigą ėjusį generolą Kiprijoną Kondrotovičių, didelio dvaro prie Aš-

menos savininką. Kondrotovičius su bičiuliais, kitais generalais ir pulkininkais, susispietusias Apsaugos štabe ir paisiusiais tik naudos sau, o ne nepriklausomai Lietuvai, primygtinai piršo mintį gruodžio pabaigoje kariuomenės organizavimo centrą iš Vilniaus perkelti į Gardiną. Šiam, tik Kondrotovičiaus grupei suvokiamam, avantiūristiniam sumanymui labai griežtai pasipriešino lietuvių karininkai gruodžio 22-23 d. susirinkimuose, žinomu pašaipiu „kalėdinio perversmo“ vardu.

Gruodžio 23-24 d. sudaryta antroji, advokato M. Slezevičiaus vadovaujama, vyriausybė. Joje krašto apsaugos ministro pareigas ėjo karininkas M. Velykis. Kariuomenės organizavimas iš karto įgavo kitą, tikrai tautos lūkesčius atitinkantį, kryptį.

Tuo metu į šeiminko teises Vilniuje pretendavo net 4 valdžios: vokiečių okupacinė, tautinės Tarybos pagrindu sudarytoji Laikinoji Lietuvos vyriausybė, Maskvos statytinio V. Mickevičiaus-Kapsuko pagrindyje veikusi revoliucinė vyriausybė, gruodžio 16 d. manifestu skelbusi įvedanti tarybų santvarką Lietuvoje, ir iš Varšuvos valdomi lenkų armijos legionininkai, savo būstinę turėję Užupyje. Visų jų gynėjus 1918-1919 metų savaraitę Vilniaus gatvėms buvo lemta matyti.

Kiekvieną valandą mieste galintis prasiveržti smurtas, žiaurių žudynių grėsmė, pavojus netekti sostinės reikalavo Vilniuje turėti stipresnę lietuvišką ginkluotą pajėgą. Apsaugos štabo 1918 m. gruodžio 23 d. įsakymu buvo įsteigta Vilniaus miesto komendantūra (karo komendantu skiriamas L. Gira, jo pavaduotoju — krn. K. Škirpa, adjutantu — karo valdininkas P. Gužas).

Į vakarus besitraukianti vokiečių kariuomenė aplėdo Minską, kitus miestus. Vals-tybės taryba ir Laikinoji Lietuvos vyriausybė matė grėsiantį pavojų ir darė žygių gauti iš vokiečių ginklų, tačiau okupacinė vokiečių valdžia savo pažadų vykdymą visokiomis dingtimis vilkino.

Iš kelių varžovų į save traukiamo Vilniaus vokiečiai ėmė gabenti savo turtą gruodžio viduryje. Laisvėjo vokiškų įstaigų užimtos patalpos. Gruodžio viduryje į Paryžiaus Taikos konferenciją išvykusį prof. Voldemarą pavadavusio V. Stašinsko sudarytai komisijai vokiečių karinė administracija perdavė karo apygardos rūmus priešais Lukiškių aikštę — Šv. Jurgio pros. 36 trijų aukštų, apie 300 kambarių turintį pastatą. Šio didžiulio pastato perdavimas lietuviškai administracijai vertintinas kaip reikšmingas faktas, bylojantis apie vokiečių nuostatą,

kareivių ir 5 karininkų apsaugos kuopą, kuriai vadovavo krn. K. V. Michalauskas. Kučių vakarą kuopą papildė iš Alytaus I pėst. pulko atsiųstas krn. Z. Gerulaičio vadovaujamas 23 kareivių su dviem puskarininkiais būrys. Kuopą gausėjo savanoriais, atsiliepusiais į komendantūros kreipimąsi, kuris spausdintas „Vyriausybės žinioje“ ir „Lietuvos aide“ bei kai kuriuose kitomis kalbomis Vilniuje ėjusiose laikraščiuose, skaitytas teatre žiūrovų salėje, lapeliai su jo tekstu klijuoti gatvėse prie stulpų (čia priešininkų dažnai buvo nuplėšiami arba užklijuojami savais). „Pašaukimas“ yra bene pats pirmasis atkuriamos Lietuvos kariuomenės įstatų spaudoje oficialiai skelbtas dokumentas. Komendantūros 10-mečio proga skelbtose atsiminimuose P. Gužas nurodo, kad „per nepilnas komendantūros gyvavimo 2 savaites ji sulaukė apie 150 kareivių laisvanorių ir 20 karininkų, neskaitant kelių karo valdininkų ir raštinėje dirbusių merginų“. Karininko Kazio Alytos tarnybos lapas, kuriame jis vadinamas „Vilniaus miesto komendantūros batalijono vadu“, rodytų, jog sostinės lietuviškoji igula buvusi gausesnė. Komendantūros gynėjai gyveno medinėse Šniškių kareivinėse Žaliojo tilto rajone. Uniformų neturėjo, tad vilkėjo savais drabužiais. Buvo atpažįstami iš Vytio ženklo, įsego kepurėje, ir tautinės vėliavos spalvų trikampio skydelio smailiuoju kampų į viršų ant rankovės. Iš Rusijos armijos susirinkę karininkai vilkėjo diagonalo medžiagos uniformomis: mundurais igniauzti per liemenį, kelnės aukščiau kelių plačiai papustos į šonus. Auliniai batai. Milinės — ilgos, kaip ir mundurai, be laip-

snių ir skiriamųjų ženklų.

Komendantūros vadovybei bei karininkams instruktoriams įvairiomis gudrybėmis ir mainais už maistą pavyko iš vokiečių gauti 50 šautuvų, 500 rankinių granatų, porą lengvųjų kulkosvaidžių, netgi vieną sunkųjį, kelias dėtes šovinių šautuvams. Igula gausėjo ne tik žmonėmis, bet ir tapo geriau ginkluota.

Gruodžio 30-31 d. bolševikai užėmė Švenčionis ir artėjo prie Vilniaus. Gruodžio 29 d. M. Slezevičiaus vadovaujama vyriausybė kreipėsi į Lietuvos vyrus labai jaudinančiu ir įtaigiu atsišaukimu „Lietuva pavojuje“, ragindama juos stoti savanoriais į kariuomenę ir ginti nuo įsibrovėlių bolševikų protėvių kraują laistytą žemę.

Vos pradėjusios gyvuoti, ministerijos skubėjo keltis į Kauną. Komendantūros kareiviai įstaigų turtu pakrautus vežimus lydėjo į geležinkelio stotį, padėjo personalui į vagonus perkrauti mantą. Paskutinėmis gruodžio dienomis komendantūros karininkas A. Jakštas, kad neleistų bolševikams patekti į Vilnių, kol jame dar tebuvo Krašto apsaugos ministerija ir Apsaugos štabas, buvo gavęs užduotį nuvykti su 20 kareivių į Pabrąde ir susprogdinti tiltą per Žeimenos upę. Tačiau vos suspėjo traukiniu pasiekti Naująją Vilnią, kai sužinojo, jog Pabrądėje jau šeiminkauja I Internacionalinės divizijos raudonarmiečiai. Reikėjo skubėti atgal ir gabenti Krašto apsaugos ministerijos turtą į geležinkelio stotį. Į stoties vokiečių komendantų leidimu gautą pusę prekinio vagono sukrėvė svarbesnius dokumentus ir kiek ginklų. 1919 m. sausio 2 ir 3 d. naktį traukiny su Krašto apsaugos ministerijos turta saugiai pasiekė Kauną. (Bus daugiau)

„13“ — JŪSŲ LAIMINGASIS NUMERIS!

Atidare 13-kos mėnesių sertifikata First Personal Banke, Jūs laimėsite dvigubai!

* Gausite aukštą nuosimtį, garantuotą 13-kai mėnesių — 6.20% APY
* Jei bendrai palūkanų nuosimčiai kils, gausite vieną kartą padidinti savo sertifikato nuosimtį.

„LAIMINGASIS TRYLIKTASIS“ užtikrins Jums tryliką pelningų mėnesių!

Dėl platesnės informacijos skambinkite Rūtai Štaniulienėi arba Editai Žiurinskienėi.

First Personal Bank

Building Personal Banking Relationships™

LOBBY:
15014 S. LaGrange Rd.
Orland Park, IL
(in the Orland Greens Shopping Center)
(708) 226-2727

DRIVE UP:
15255 S. 94th Ave.
Orland Park, IL
(in the InTrust building)

Annual percentage yield (APY) is effective as of February 8, 2000 and subject to change without notice. Minimum deposit of \$250 is required to obtain the APY. Interest rate may be increased or decreased without notice. Based upon First Personal Bank's published rates on 12-month certificates. Penalty may be imposed for early withdrawal.

Pirmoji Amerikos Maitinimo komisija Lietuvoje ir Apsaugos ministerijos štabas (fotografuota prieš Apsaugos ministerijos rūmus).

A.A. STEPONO LEVECKIO MIRTIES METINĖS

Steponas Leveckis

1999 metais gruodžio 4 d. Daytona Beach, FL, pagarbiamai prisiminėme garbingo tėvynainio a.a. Stepono Leveckio mirties metines. Prisiminimą ruošė velionio žmona Pelagija su sūnumi ir dukra. Tą dieną Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach, kun. Richard Grasso už velionio sielą aukuro šv. Mišias. Jautriame pamokslė jis prisiminė a.a. Steponą, jo kilnias dorybes, meilę šeimai ir Tėvynei. Pamaldų metu jaudinančiai skambėjo choro „Sietyno“, vadovaujamo muz. Antano Skridulio, giesmės ir sol. Juozės Daugėlienės solo „Ave Maria“. Šv. Mišių skaitymus atliko Gediminas Lapėnas, aukas nešė velionio žmona Pelagija, sūnus ir dukra. Pamaldose dalyvavo daug Leveckių šeimos artimųjų.

Po pamaldų šeimos kvietimu į Hilton viešbutio gražų restoraną susirinko daugiau 50 asmenų gedulingiems pietums. Prie pietus artimas bičiulis Gediminas Lapėnas šiltai apsakė a.a. Stepono Leveckio prasmingo gyvenimo kelią: „Laiko tėkmė nesulaikoma. Nežinome ką mums atneš rytoj. Prieš metus, 1998 m. gruodžio pirmą dieną netikėtai žemiškąją kelionę baigė malonus, draugiškas, visada pasirošęs visiems padėti, taurus Lietuvos patriotas, a.a. Stepas Leveckis.

Su a.a. Stepu susipažinau prieš dešimt metų, Leveckiams persikėlus gyventi į Daytoną, Floridą, o su jo žmona Pelagija netoli Wangeono miestelio esančiame kaime lyje susipažinau maždaug prieš penkiasdešimt ketverius metus.

Minint a.a. Stepono mirties metines verta paminėti velionio gyvenimo kelią, pagerbti jo prisiminimą.

A.a. Stepas Leveckis gimė 1920 m. vasario 29 d. Kaune, keturių brolių šeimoje. Buvo ramaus būdo, taktiškas, mandagus. Nesigirdavo pasisekimais, nesiskundė patirtomis nesėkmėmis. Buvo rimtas, mandagus, mylintis žmona ir savo šeimą žmogus.

Baigęs Kaune „Aušros“ berniukų gimnaziją su ypate gerais pažymiais matematikoje, Stepas įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakultetą; buvo Korpl. „Plieno“ narys.

Rytų frontui pradėjus byrėti, jis su dešimtimis tūkstančių kitų pasitraukiančių nuo atslėnkancio „komunistinio rojau“ lietuvių, atsikūrė Vokietijoje. Pasibaigus karui tęsė studijas Technische Hochschule, Miunchene, kurį baigė „Cum Laude“, gavo elektros inžinieriaus diplomą. Po karo metais Vokietijoje buvo labai sunku įsidarbinti, a.a. Stepas, kaip gabumais pasižymėjęs studentas, savo buvusių profesorių rekomendacijų dėka, gavo darbą visame pasaulyje žinomoje Siemens ir Haiske bendrovėje, Miunchene.

Tuo pačiu metu Stepas susipažino su Pelagija Brasiūnaitė, baigiančia studijuoti odontologiją Ludwig Max universitete, Miunchene ir 1949 m. sukūrė su ja lietuvišką šeimą. 1950 m. atvyko į JAV ir įsikūrė New Yorke, o 1960 m. pavykus gauti artimesnį specialybei darbą New Jersey Public Service Electric & Gas Co., persikėlė į New Jersey. Bendrovės vadovybė, pastebėjusi a.a. Stepą gabumais, jį perkėlė į inžinerijos skyrių. Vėliau jam padarius kai kuriuos patobulinimus ir išradimus, vadovybė paskyrė jį inžinerių grupės vadovu.

A. a. Stepas 1989 m. išėjo į pensiją ir persikėlė gyventi į Daytoną, Floridą. Nupirkęs namą, jis sklype pasodino vaismedžių, tropikines augmenijos ir daug įvairių gėlių. Žmona Pelagija, papuošė butą gėlemis, jų tarpe įvairių rūšių orchidėjomis, kurias ir dabar tebeaugina.

Velionis visą laiką rėmė Lietuvoje likusią motiną, brolių ir kitus gimnainčius, buvo dosnus lietuviškos spaudos ir organizacijos rėmėjas, o savo įvairiais patarnavimais prisidėdavo prie vietos lietuvių klubo ir „Sietyno“ ansamblio.

Dr. vet. Alfonsas Stankaitis 1999 m. lapkričio 12 d., savo namuose Wetherfelde, CT, buvo pašauktas į amžinybę. Lapkričio 15 d. laidotuvių namuose paruoštosie būdysė žmonės, daugiausiai lietuviai, galėjo pareikšti šeimai užuojautą, pagerbti ir atsisveikinti su velioniu.

Lapkričio 16 dienos rytą velionis karste atvežtas į lietuvių parapijos, Hartforde, Šv. Trejybės bažnyčią, kurioje gedulingas šv. Mišias koncelebravo arti dešimt kunigų, dalyvaujant beveik 100 asmenų. Mišių pabaigoje velionio dukros ir daktaras sūnus neilgomis kalbomis priminė mirusio tėvo meilę ir rūpinimąsi šeimos nariais, profesinius ir visuomeninius darbus, jam stengiantis ūkininkui padėti. Iš bažnyčios velionis nuvežtas ir su religinėmis apeigomis palaidotas Cedar Hills kapinėse, Wetherfelde. Laidotuvių dalyviai, pakviesti, grįžo į lietuvių parapijos salę, Hartforde, pareikšti velionio šeimos nariams užuojautą, pabendrauti ir pasisveikinti užkandžiais.

Idomus, pilnas sunkumų, bet reikšmingas šeimai ir daugeliui žmonių dr. Stankaitis gyvenimas. Alfonsas gimė (1919 m., vasario 3 d.) pasiturinti ūkininkų šeimoje, Jurbarko vals., Raseinių apskr. Baigęs gimnaziją Jurbarko pradžioje Veterinarinės medicinos studijas Kauno Veterinarinės akademijoje, ką tik pradėjusioje jai skirtą veiklą. Studijas baigė diplomuotu veterinarijos gydytoju 1942 m. Diplomą buvo aukščiausio įvertinimo pažymio, vienintelis toks dviejų metų Akademiją baigusių.

Profesinį mėsos priežiūros darbą pradėjo praktikuoti Tauragės „Maisto“ skerdyklose. Gavęs praktikos teises, buvo rajono veterinarijos gydytoju Naumiestyje (Tauragės), Skaudvilėje ir Veliuonoje. 1944 m. sausio mėn. buvo paskirtas asistentu Veterinarinės akademijos vidaus ligų klinikoje. Deja, naujo darbo nebuvo galimybės pradėti. Bolševikams antrą kartą okupuojant Lietuvą gydytojas Alfonsas buvo priverstas palikti Lietuvą; jis atsikūrė Vokietijoje.

veiklos. Priklausė Lietuvių inžinierių ir architektų s-gai, Institute of Electrical Electronic ir Instrument Society of America organizacijoms.

A.a. Stepas labai mylėjo savo tėvynę Lietuvą, sielojosi jos likimu, neprarado vilties, kad ateis laikas, kai Laisvės Varpo garsas nuaidės laisvos Lietuvos laukais.

Lankydamasis jau vel nepriklausomybę atstaciūsoje Lietuvoje, pastebėjo didelės permainas žmonėse — dvasinį nuosmukį ir didelį skurdą. Visa tai patyręs, labai nusivylė, pergyveno.

A.a. Stepas buvo mylintis ir rūpestingas vyras ir tėvas. Su žmona Pelagija lietuviškoje dvasioje išaugino dukrą Danutę ir sūnų Algį, kurie, baigę aukštuosius mokslus, dirba savo specialybėse.

Šią metinę a.a. Stepo mirties sukaktį minint, ir nejuokomis neužgijantis žaizdas liečiant, pergyventas skausmas atsinaujina. Melsime, kad Aukščiausiojo malonės tas žaizdas greičiau užgydyti.

Už mūsų a.a. Stepą, jo mirties metinėse gedulingos šventos Mišios, be mūsų išklaušytų Prince of Peace bažnyčioje, tuo pačiu metu buvo aukojamos Marijampolėje ir Kaune, Putname ir Adelaidėje, Australijoje.

Jurgis Janušaitis

DR. ALFONSA STANKAITI PAŠAUKĖ Į AMŽINYBĘ

Dr. vet. Alfonsas Stankaitis

Jo veterinarijos gydytojo diplomą Vokietijoje buvo pripažintas. Po trumpuotės praktikos, jam buvo pripažintos vet. gydytojo teisės. Dirbo Bavarijoje, bet Veterinarinės medicinos studijas tęsė Muncheno Liudviko Maksimilijono universiteto Veterinarijos fakultete; ten įsigijo Veterinarinės medicinos daktarą. Jo darbovietės apylinkių vokiečiai ūkininkai labai aukštai vertino jo teikiamą gyvuliams medicininę pagalbą ir gyrė „Litaueri“. Dr. Alfonso daktarui įsigyti referentas buvo dr. vet. Koch, žinomas lietuvių draugas nuo jo studentavimo laiko 1923 m.

Į JAV dr. Stankaitis atvyko 1949 m. Pirmus dvejus metus dirbo padėjėju smulkių gyvulių ligoninėje, New Yorko valstijoje. Patyręs, kad valstijoje nebus leidžiama jam laikyti egzaminų praktikos teisėms įsigyti, jis, pasinaudodamas Vokietijoje įgytu daktaro diplomu, 1951 m. įstojo į Federalinės valdžios paukštienos priežiūros tarnybą New Yorko valstijoje. Praktikos teisėms įsigyti egzaminus išlaikė Ohio valstijoje 1956 m., bet pasilikti turėtame darbe. 1958 m. jo darbas buvo įvertintas — jis buvo paaugštintas „Supervisor“ titulu. Savo darbui žinias pagilinti nuolat vykdavo į įvairius Žemės ūkio departamentų ruošiamus kursus. Pagaliau buvo paskirtas administratorių mėsos priežiūros tikrinimo institucijai Massachusetts, Connecticut ir Rhode Island valstijose, pašalinamas mėsos priežiūros aplaidumą. Už gerai atliktus darbus jis buvo apdovanotas

VIENUOLIKOS METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

ANDRIUS VAITKUS

Mano tėviškos tolimos liepos,
Mano tėviškos sodai balti,
Aš jaučiu jūsų žydintį kvapą,
Aš kaip gyvas visur jus matau.

Jau prabėgo 11 metų, kai negailestingo plėšiko sunkiai sužeistas, šią žemę apleido mūsų mylimas Vyras, Tėvelis, Senelis.

Jis dar taip svajojo išvysti Lietuvą laisvą...

Prašome prietelius ir draugus prisiminti a.a. Andrių maldoje.

Žmona Marija, dukros Gražina ir Živilė su šeimomis bei sesuo Pelagija Lietuvoje.

Brangiai Mamytei

A. † A.

ELEONORAI BAREIKIENEI

Amžinybėn iškeliavus, dukroms — MARIJAI REMIENEI ir seselei MARGARITAI reiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdime.

„Žaltvykslės“ teatras

A. † A.

ANTANUI JANONIUI

mirus, mūsų mielą sesę JULIĄ, dukrą INGRIDĄ su vyru DAVID SHECKEL nuoširdžiai užjaučia

Vyr. skaučių „Mirgos“ būrelis sesės:

Albina	Marija
Danutė	Valerija
Rita	Ilona
Rūta	Sofija
Regina	Larisa

A. † A.

STASIUI VAŠKIUI

išėjus Amžino Poilsio, žmonai SOFIJAI, seseriai STASEI MILIAUSKIENEI su šeima reiškiam gilią užuojautą.

Sniega ir Juozas Masiuliai

„DRAUGA“ atmintime savo testamente.

garbės pažymėjimu, o jo pavaldiniai gerbė ir mylėjo jį, nes jis padėjo jiems darbų atlikime, tap pat ir jų asmeniuiose rūpestuose. Norėdamas palengvinti tarnybos darbą, jis su šeima apsigyveno Wetherfelde, CT.

Nuo gimnazijos laikų buvo ateitininkas, ne tik priklausymu, bet ir įdarbais. Įsijungė ir į kitokią lietuvišką veiklą, darbais ir finansiškai. Buvo LB veiklus narys. Lietuvių katalikų mokslo akademijos narys. Kunigui prelatui Juriui atidavus Amerikos Lietuvių kultūros archyva (Alka) akademijai, dr. Stankaitis buvo išrinktas Alkos direktoriato valdybos pirmininku ir juo išbuvo nuo 1972 iki 1986 m. Tuo laikotarpiu Alka padidintą priestatą, vidus sutvarkytas naudojimui. Amerikoje gyvenantieji akademijos nariai turėjo (ir tebeturi) valdybą, kuri tvarko finansinę atskaitomybę su JAV valdžios mokesčių institucijoms ir akademijos centro valdyba. Visus 14 metų jis buvo tos valdybos narys, o Alkos direktoriato valdybos nariu išbuvo ligi mirties. Buvo veiklus Putnamo vienuolyno seselių (vargdienių seselių) darbų rėmėjas, susirinkimuose ir šventėse pranešėjas. Jo kalba buvo aiški ir balsi, malonus tembro, su įpintu humoristiniu sąmojumi;

dėl to jis buvo kviečiamas praveisti ar kalbėti įvairiuose lietuvių susibūrimuose, šventėse ir minėjimuose. Ypač pastaraisiais metais jis buvo lietuvių parapijos bažnyčioje, Hartforde, šv. Mišių lekcijų skaitytojas ir pranešimų lietuviškai skelbėjas.

Dr. Stankaitis netekimas skaudžiai jaučiamas jo šeimos narių; nuoširdi užuojauta jiems. Netektį jaučia ir ilgai jaus jo draugai, pažįstami, daugybė lietuvių ir amerikiečių. Viešpatie, leisk jam ilstis palaimintoje ramybėje.

Juozas Kriaučiūnas

• Kaunas. Sausio 19 d. Kauno arkivyskupijos Jaunimo centre Lietuvos vyskupijų jaunimo centrų atstovai aptarė 2000 metų krikščionių jubiliejinių metų renginius. Lietuvos Vyskupų Konferencijos 2000 metų jubiliejaus komiteto sekretorius kun. R. Makrickas pristatė Pasaulio jaunimo dienų, vykstančių rugpjūčio 10-20 d. Romoje, renginius. Kovo mėnesį į Lietuvą numato atvykti Pasaulio jaunimo dienų koordinatorių susitikti su į Italiją vyksiančių grupių vadovais. Jaunimo centrai įpareigoti savo vyskupijose surengti susitikimą su savo vyskupijos grupių vadovais.

Mylimai Motinai

A. † A.

ELEONORAI BAREIKIENEI

iškeliavus į Amžinybę, jos dukroms — MARIJAI REMIENEI, seselei MARGARITAI BAREIKAITEI, MICP ir artimiesiems reiškiam nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Lietuvos krikščionių demokratų rėmėjai ir valdyba

Į Amžinos Ramybės pasaulį iškeliavus

A. † A.

ELEONORAI BAREIKIENEI,

nuoširdžiai užjaučiame jos dukras — MARYTĘ REMIENĘ ir seselei MARGARITĄ BAREIKAITE. Kartu liūdime.

Irena ir Gedas Bliūdžiai

Alė ir Vandelinas Domanskiai

Janė ir Jonas Šalnai

Birutė ir Liudas Vanagai

A. † A.

ELEONORAI BAREIKIENEI

mirus, reiškiam nuoširdžią užuojautą dukterims — MARIJAI REMIENEI, buvusiai Lietuvių fondo tarybos ir valdybos pirmininkei, seselei MARGARITAI ir kitiems artimiesiems.

Lietuvių fondas

Brangiai Mamai

A. † A.

ELEONORAI BAREIKIENEI

iškeliavus Amžinybėn, jos dukroms, mieloms MARYTEI REMIENEI ir seselei MARGARITAI su liūdesiu gilią užuojautą reiškia

Angelė ir Albinas Karniai

Roma ir Viktoras Masčiai

Mūsų mielas MARYTĘ REMIENĘ ir ses. MARGARITĄ BAREIKAITE, netekusias pasiaukojančiai globojamos brangios Mamytės

A. † A.

ELEONOROS BAREIKIENĖS

nuoširdžiausiai užjaučiame ir dalinamės jų giliu praradimo skausmu.

Birutė ir Juozas Briedžiai

Elena Dovilienė

Janina Jakševičienė

Edvardas Lapas

Stasė Semėnienė

A. † A.

dr. agr. ANTANUI VERBICKUI

mirus, liūdesiu dalinamės su žmona ADELE, dukra DALIA ir žentu ALGIU ANCEVIČIAIS. Gilią užuojautą reiškiam anūkams: GINTUI, LYAI su vyru ANDRIUMI, SIGITUI su žmona KAREN, DAINAI bei visiems giminėms.

Žinome, kad „Nenelio“ labai liūdi proanūkai ALEKSAS ir LUKAS KUBILIAI.

Tegu gerasis Dievas suteikia a.a. Antanui ramybės, o likusiems stiprybės toje netektėje.

Monika Povilaitienė

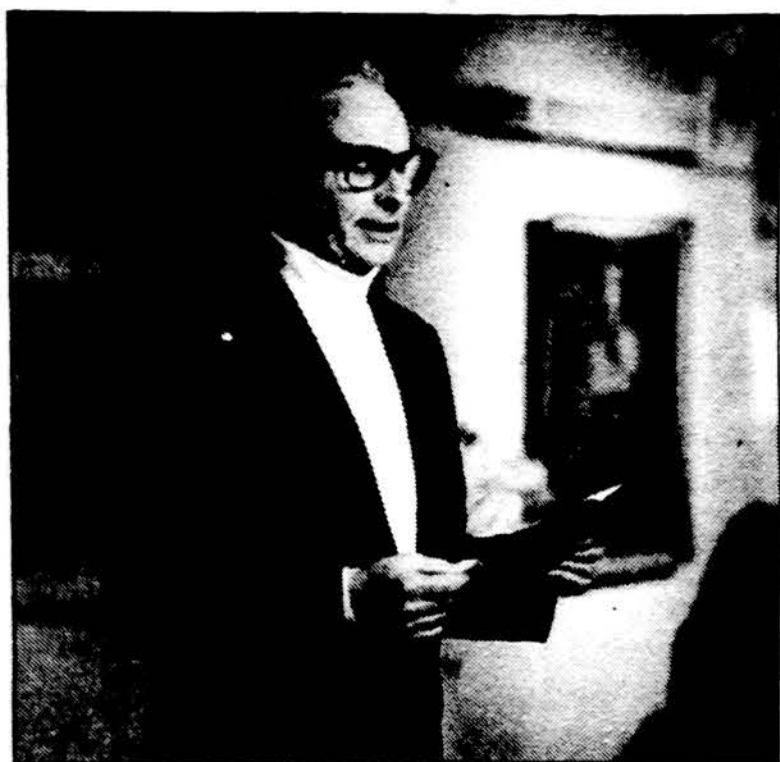
Karolina Kubilienė

Ramunė Kubiliūtė

Audra ir Vitas Dauliai su Gintare

Tomas Kubilius

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Visai neseniai Algimantas Kezys buvo suruošęs savo parodą „Chicago 2000“ Lemonte, o štai dabar menininkas kviečia į naują fotoparodą „Lietuva: valstybės tarp valstybių“, kurios atidarymas vyks vasario 25 d., šį penktadienį, 7:30 val.v. Jaunimo centre. Paroda tęsis iki kovo 5 d.

Nuotr. Jono Kuprio

„Lietuva: valstybė tarp valstybių“ – tai naujoji Algimanto Kezio fotografijų paroda, skirta Lietuvos nepriklausomybės dešimtmėčiui paminėti. Šios parodos atidaryme, vyksiančiame vasario 25 d., šį penktadienį, 7:30 val.v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, dainuos naujai susikūrusi folkloro grupė „Govija“, vadovaujama Jūratės Lukminienės ir Pranciškaus Ivinskio. Parodą aptars neseniai iš Kauno atvykęs fotomenininkas Mindaugas Kavaliauskas. Po atidarymo prasidės meno darbų aukcionas, kuriam daug paveikslų padovanojo Juozas ir Daila Liubinskai, norėdami paremti „Galerijos“ knygų leidybą.

Vytauto Didžiojo šaulių rinktinė ruošia Užgavėnių pasilinksminimą vasario 27 d. 12 val. Šaulių namuose (2417 W. 43 St.). Bus Užgavėnių patiekalų, loterija, laimės šulinys. Gros Kosto Ramanausko orkestras. Kviečiame visus atsilankyti ir pasilinksminėti.

Skelbimai

• **„Saulutė“**, Lietuvos našlaičiams ir paramos reikalingiems remti Daytona Beach, FL, skyrius dėkoja už aukas. Aukojo: dr. Rasa Zidelis \$20; Leono Noreikos atminimui – Jonas ir Ariana Bortkevičiai \$100; dr. Birutė Preikštienė \$50. Ačiū! D. B., FL, „Saulutė“.

• **Stasė Bacevičienė** užpildo pajamų mokesčių (income tax) formas. Susitarimui kreiptis: tel. 708-403-7334.

**ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

**ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas**
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Velykiniai siuntiniai
pinigai į Lietuvą per
TRANSPAK!
(Istaiga
„Draugo“ pastate)
Tel. 773 838 1050

„Suvalkijos geografija“ – tai ne koks nors geografijos vadovėlis, bet „Lietuvių balso“ literatūros konkurse pirmąją premiją laimėjęs kelių šimtų puslapių kūrinys apie Lietuvos partizanų kovas. Autorius, kurio slapyvardis Saldaporis, primena, kad šioje knygoje viskas tikra: kaimai, žmonės, situacijos, net sribų veiklos stengtasi nedailinti, kad nebūtų pasigesta to skausmo, kuris plūdo per Lietuvos miestus ir kaimus juodajame pokaryje. Premijų įteikimas vyks Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo dešimtmečio šventėje kovo 11 d. 6 val. vak. Jaunimo centre. Laureatas atvyksta iš Lietuvos, kuriam ir bus įteikta pirmoji premija. Visi prašomi dalyvauti šventėje, o bilietus į pačią šventę ir į iškilmingą vakarienę iš anksto galima užsisakyti laikraščio raštinėje (2624 W. 71st St., Chicago, IL, 60629; tel. 773-776-3399).

Vasario 25 d., penktadienį, 2 val. po pietų Čikagoje, tėvų marijonų vienuolyno rūsio patalpose (6336 S. Kilbourn Ave.) šaukiamas Lietuvos Fronto bėgiulių Čikagos sambūrio narių susirinkimas. Bus pasidalinta mintimis apie neseniai Los Angeles LF vykusias studijų dienas, taip pat kalbės Povilas Vaičekauskas, grįžęs po 3 mėnesių apie dabartinį Lietuvos gyvenimą žiūrint buvusių Lietuvos politinių kalinių, tremtinių, partizanų ir kt. rezistentų akimis. Kviečiame narius ir jų svečius gausiai dalyvauti.

Kovo 12 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, minėsime Kovo 11-ąją – Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dešimtmetį. Šv. Mišias aukos kun. Algirdas Paliokas, SJ, po jų rinksimės į pagrindinę salę. Dr. Jonas Jasaitis, „Dirvos“ redaktorius, šių neužmirštamų įvykių dalyvis ir liudininkas, bus pagrindinis paskaitininkas. Vėliau vyks meninė dalis ir kavutė. Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga maloniai kviečia visus dalyvauti.

I JAV LB Švietimo tarybos darbo konferenciją atvyksta „Saulės“ lituanistinės mokyklos Floridoje globėja Vida Meiluvienė ir Šv. Kazimiero lit. mokyklos Clevelande mokytojos Vilija Nasvytytė-Klimienė, Danutė Januškytė-Tuljak ir Nomedą Vucianienė. Konferencija vyks šį sekmadienį, vasario 27 d., Pasaulio lietuvių centre nuo 10 v.r. iki 4:30 v. p.p. Apie dalyvavimą konferencijoje prašoma pranešti Švietimo tarybos pirmininkei Reginai Kucienei tel./faksu 708-301-6410 ne vėliau kaip iki vasario 23 dienos.

Rašinių ir piešinių konkursas vaikams dar tęsiasi! Savo rašinius ir piešinius siųskite JAV LB Švietimo tarybai iki kovo 31 d.

Atsiųsta

paminėti

Pasirodė naujasis, pirmasis šių metų „Pensininko“ numeris (XVI metai). Jame rašoma apie penkias dažniausiai pasitaikancias klaidas medicinoje, dešimt artėjančios Alzheimerio ligos požymių, mitybą, kuri gali padėti išvengti katarakto, apie riebalus – gerus, blogus ir visų blogiausių ir kt. Norėdami užsisakyti „Pensininką“, rašykite: 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629.

Kas naujo

„Draugo“ knygynėlyje

Prudencija Bičkienė – garsi lietuvių išeivijos dainininkė, dainavusi JAV, Italijos teatruose ir ten susilaukusi pripažinimo. Kai 1944 m. P. Bičkienė pasitraukė į Vakarų, Lietuvos scenoje ji dar nebuvo vaidinusi nė vieno operinio vaidmens, o kuomet dainininkė pradėjo savo stulbinančią karjerą emigracijoje, Lietuvą nuo pasaulio jau skyrė geležinė uždanga. Apie garsiąją dainininkę išleistoje apybraidoje, kurią parašė Danutė Petrauskaitė, spausdinamas trumpas P. Bičkienės gyvenimo ir sceninės veiklos aprašymas, publikuojamos nuotraukos ir koncertinio repertuaro sąrašas. Knygelės kaina – 3 dol., su persiuntimu – 6.95 dol.

Mazieji „spinduliukai“, „Spindulio“ tautinių šokių grupės mazieji šokėjai, jus kviečia į pirmąjį šio šimtmečio pokylį, kuris vyks šeštadienį, vasario 26 d., 6 val.v. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Vietas užsisakykite skambindami Rasai Poskočimienėi tel. 708-301-4439.

ŽVAIGŽDUTĖ

Isteigta Lietuvių Mokytojų Sąjungos Čikagos skyriaus

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

ŠIRDELĖS

Ant vienos rusvos šakelės
Kabo daug mažų širdelių...
Kabo širdys linksmos,
piktos,
Liūdnos, artimų paliktos ...
Kabo širdys kietos, šaltos —
Tarsi iš akmenų nukaltos.
Kabo švelnios tarsi šilkas,
Slaptos, gudrios, ramios,
pilkos.
Kabo saldžios kaip medus,
Tyros, skaidrios kaip
dangus...
Ir... Jos Valentino naktį
Ima stipriai garsiai plakti:
— Ti-ku, ta-ku, ti-ku, ta-ku,
Mylim, mylim, — širdys
šneka.
— Ir mylėjom, ir mylėsime,
Nors ir ant šakos kabėsime.
Meilė blyksi ant šakelės,
Meile džiaugiasi širdelės.

Mokytoja

Grazina Ragalevičienė

MINTYS

PAGALVOJIMUI

Ir taip lietuviška žmogaus
kultūra sutapo su krikščio-
nybės didžiuoju įsakymu —
„mylėk savo artimą, mylėk ir
priešą“.

Mes pamatuotai didžiuojamės
senosios kunigaikščių
Lietuvos kariniu, politiniu ir
valstybiniu genijumi. Jis pa-
traukia ir uždega. Kada aš gi-
linuosi į savo tautos kultūrą,
jos sielą, jos papročius, — aš
taip pat didžiuojuos. Juk aš
priklausau tai tautai, kuri
prie Nemuno krantų, šventų
ąžuolų šlamesy ir šilų žavesy,
sukūrė tokį žmogų ir davė jam
vardą — lietuvis.

Ir aš noriu būti vertas šios
nuostabios tautos. Aš noriu jai
tarnauti.

Jonas Matulionis,
Lietuvos ministras,
teisininkas,
visuomenininkas

KATEKIZMAS

Pirma lietuviška knyga bu-
vo „Katekizmas“ Martynas
Mažvydas parašė šią knygą.
Jis naudojo ne rusiškus, bet
lietuviškus rašmenis. Šioje
knygoje buvo rašoma apie Die-
vą ir Jo gyvenimą. Ji buvo iš-
spausdinta 1547 metais. Vai-
kams naudinga knyga, nes
mokė apie Dievą.

Vilija Viliamaitė,
Philadelphijos Vinco Krėvės
lit. m-los mokinė. („Bitutė“)

JEIGU AŠ GYVENČIAU VYTAUTO DIDŽIOJO LAIKAIS...

Aš buvau pakviestas į Vy-
tauto Didžiojo pokylį. Kai aš
nulipau nuo savo žirgo ir pa-
rodžiau pakvietimą su Vytau-
to Didžiojo antspaudu, mane
nuvedė į didžiąją menę, kur
Vytautas priiminėjo svečius.
Tą dieną turėjo vykti jo vaini-
kavimas. Aš ten sėdėjau prie
valgiais apkrautų stalų. Puota
turėjo tęstis visą savaitę. Bu-
vo daug įvairaus maisto ir gė-
rimų. Linksmi grojo muzi-
kantai. Visi laukėme kara-
liaus vainiko. Staiga pasirodė
žmogus, pagarbiai nusilenkė
ir pranešė, kad vainiko neat-
vežė. Tuomet Vytautas mums
pasakė, kad pokylis nutrau-
kiamas.

Mantas Vidutis

Buvo nuostabus įvykis. Aš
buvau Trakuose. Aš vaikščio-
jau su Vytautu Didžiuoju. Jis
man parodė savo arklius ir
savo ginklus. Man buvo labai
įdomu.

Katařina Slavikaitė,
Baltimorės Karaliaus
Mindaugo lit. m-los mokinė.
(„Mūsų metai“)

SUKA MASUKA

BALNELIS

(Lietuvių liaudies
mitologija)

Viesulas kai eina, tai saky-
davo: velniukas! Kai mes pa-
matydavome viesulą, tai saky-
davome:

— Suka masuka balnelis!

Jonas Aleliūnas Joniškio so-
džiaus, Velykių parapijos, pa-
matė viesulą ateinant ir pa-
sakė:

— Suka masuka balnelis!

Na, tai ji visą apipylė žė-
mėm.

Šį posakį mes žinojome iš
senų žmonių.

MAT, KAIP PAŽINO

(Lietuvių liaudies
mitologija)

Gano kaimo bernai miške
arklius ir kūrėna ugnį. Atsi-
sinešė bulvę — kepa. Ateina
koks nepažįstamas ponaitis ir
atsineša varlę. Tie žarsto bul-
ves, o ponaitis ant pagalia pa-
simovė varlę ir šildo ją ant ug-
nies. Vaikiniai valgo bulves,
ponaitis perplėšė varlę, ją
makt ir prarijo. Bernai kraipo
galvas, stebisi. Vienas sako:

— Gal čia velnias?

O tas užsikvatoja ir sako:

— Na mat, kaip pažino!

Paskui dingio ir pradingio vi-
sai.

GEROJI ŠIRDIS

(Tęsinys)

— Tetute! — sušunka ji, įbė-
gusi virtuvėn. — Kada tik pa-
norėsi eiti į krautuves pasi-
pirkti, aš prižiūrėsiu Vytuką.
Tik būk gerutėlė ir man už-
mokėk, nes aš nusprendžiau
taupyti. Ar gerai? Sutinki, te-
tute?

— Žinoma, Birutėle. Puiku!
Tuojau pat gali užsidirbti. Pa-
važinėk Vytuką vežimėlyje po
kiemą, o aš nueisiu mėsos nu-
sipirkti.

Birutėlė važinėja Vytuką ir
linksmi jam miegančiam,
dainuoja:

Čiucia liulia, Vyteli.

Čiucia liulia, broleli.

Tau nupirksiu aš dūdelę,

O sau melsvają suknelę.

Čiucia liulia, Vyteli.

Čiucia liulia, broleli.

Grįžta teta, o Birutė skuba
namo, rankoje užgniauzusi
pirmąjį dolerį, kurį ir įmeta į
taupomąją kiaulytę.

Kasdieną, grįždama iš mo-
kyklos, Birutė stabteli valan-
džiukei prie krautuvės lango,
kuriame iškabinta puiki,
melsva suknelė. Ji negali atsi-
grožėti, atsidžiaugti. Jos šir-
delėje linksmas, nes ji taupo.
Juk turės ateiti diena, kada ji
galės nusipirkti tą suknelę —
grazią, kaip melsvasis dangus.
Tik taip neramu, kad kas nors
ją nenusipirktų anksčiau.

Jau keletas mėnesių praslin-
ko, kai Birutė taupo ir džiaug-
iasi, kad, štai, netrukus nusi-
pirks suknelę.

**Vanda Frankienė-
Vaitkevičienė**

(Bus daugiau)

KALĖDŲ IR KŪČIŲ PAPROČIAI

Prieš šventas Kalėdas mūsų
visa šeima susirenka ir visi
valgome Kūčių vakariene. Prie
stalo sukalbame maldele
už gyvus ir mirusius šeimos
narius. Vyriausias amžiumi
įsadalina plotkeles. Paskiau
valgome dvylikos patiekalų
maistą ir stengiamės kiekvie-
ną iš jų paragauti. Vakare,
prieš eidami miegoti, palie-
kame visą maistą mirusiųjų
vėlėms. Kūčių dieną mes ne-
valgome mėsos.

Kalėdų rytą visi bėgame
prie eglutės pažiūrėti, kokios
dovanos po ja padėtos. Mes
viską išvyniojam. Prieš pusry-
čius vėl sukalbame maldele.
Taip mūsų šeima šventia Kū-
čias ir Kalėdas.

Eglė Gintautaitė,
Čikagos lit. m-los 6 sk.
mokinė.

GALVOSŪKIO NR. 76 ATSAKYMAS

JAV Baltųjų rūmų dienoraš-
tį rašė prezidento Johnsono
žmona Lady Bird Johnson.

GALVOSŪKIO NR. 77 ATSAKYMAS

Brūkšneliais pažymėti žo-
dziai taip rašomi: žolių, krū-
mokšnių, šakų, nukarę, kepe-
ninę, dešrą, dešramedžio.

GALVOSŪKIO NR. 78 ATSAKYMAI

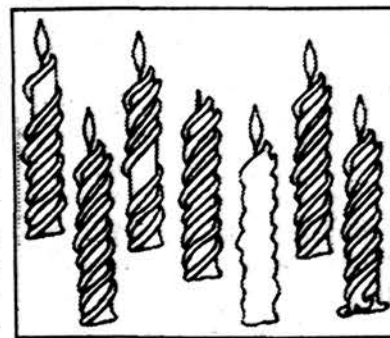
1. Vištytis. 2. Ylakiai. 3.
Trakai. 4. Everestas. 5. Nevė-
žis. 6. Ivinskis. 7. Sausis. Že-
myn: Vytenis.

GALVOSŪKIO NR. 80 ATSAKYMAI

A. Vaivorykštė Šv. Rašte yra
minima 4 kartus (Pr. 9:13; 16
ir Apr. 4:3 bei 10:11). B. „Ro-
berts Rules of Order“ yra kny-
ga, kuri nurodo posėdžių eigai
taisykles. Šią knygą nuo 1876
iki 1922 metų paruošė Henry
Martyn Robert (1837-1923).
(E. Brit. 19-385, Chicago,
1968). C. Lietuvos karaliaus
Gedimino dukra Aldona ir
Lenkijos karaliaus Vladislovo
sūnus Kazimieras susituokė,
būdami 15 metų amžiaus.
(Sruogienė, „Lietuvos istorija“,
108 psl. Chicago, 1956). D.
Širšė arba vapsva (vespa) savo
lizdo korio „akelėse“ deda po
vieną kiaušinė. (L.E. 33-116 ir
12-201+454). E. Kai presiden-
tavo Antanas Smetona, Lietu-
va atpirko Palangą iš Latvi-
jos.

GALVOSŪKIS NR. 96

(Piešinėliai). Piešinėlyje nu-
pieštos žvakės atrodo visos pa-
našios, tačiau tik dvi yra pa-
našios. Jas suraskite ir atžy-
mėkite. (5 t.)

GALVOSŪKIS NR. 97

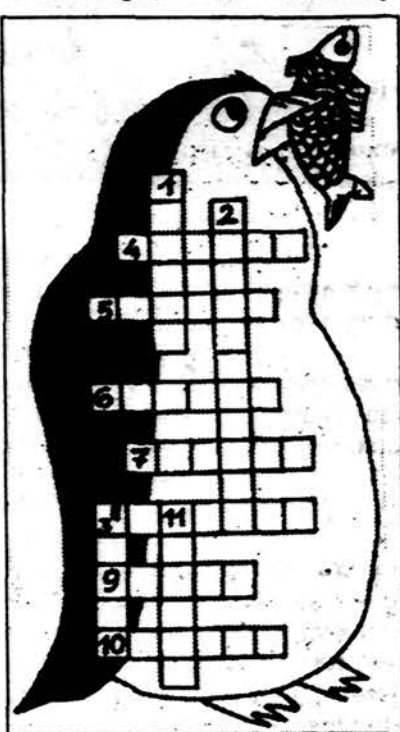
Parašykite, kuri kalbos dalis
tokie linksniojamieji žodžiai,
kurių daugumas linksnų yra
vienskiemeniai. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 98

(Piešinėliai)

Įminkite šias mįsles ir at-
sakymus įrašykite į nurodytas
vietas. Žemyn: 1. Meška lan-
gą uždengė. 2. Vilko gerkle
lepšiu užlopyta. 3. Stovi ant
vištos kojos, kai gula jaučio
vietą užgula. 11. Žiba žeri —
nepasiekia nei dangaus, nei
žemės. Skersai: 4. Ko vėjas
nepaneša? 5. Pusė geležies,
pusė medžio, o medį ēda. 6.
Vasarą kailiniuose, o žiemą
širmuliuose. 7. Anksti rytą
vaikščiojo ant keturių, dieną
— ant dviejų, vakare — ant
trių. 8. Žiba kaip šilkas, kan-
da kaip vilkas. 9. Viena len-
telė penkiais nėgeliais (vine-
liais) apkalinėta. 10. Kokių
medžių girioje daugiausia? Su-

darė Genutė Noreikaitė iš
Panevėžio. Kas atspės bent
pusę šių mįslių, gaus 5 taškus,
o kas atspės visas — 10 taškų.

GALVOSŪKIS NR. 99

Polindromas (gr. polindro-
meo = bėgu atgal) yra žodis,
frazė arba eilėrašcio eilutė,
vienodai skaitoma iš kairės į
dešinę ir atgal. Pvz. Ada, ėmė,
Angl. mom, deed, Madam ir
t.t. Pagal tą taisyklę suraskite
daugiau lietuviškų žodžių. Už
5 žodžius gausite 5 taškus, o
už daugiau negu 5 — 10 taš-
kų. Nektortoti čia paminėtų
pavyzdžių.

GALVOSŪKIS NR. 100

A. Mozė kvapų smilkalą ga-
mino iš natofo syvų, onychtų
moliuskų ir galbano sakų. Šis
gaminys buvo skystis, kremas
ar milteliai? B. Ką reiškia žo-
dis „visraktis“? C. Kada mirė
karaliaus Vytauto žmona
Ona? D. Ar tiesa, kad JAV
herbo viršuje yra Dovydo
žvaigždė? E. Kas lietuvių dai-
nose dominuoja (yra daugiau-
sia): bemoliai (flat) ar diezai
(sharp)? Už visus teisingus at-
sakymus skiriama 10 taškų, o
už dalinius atsakymus — 5
taškai. Atsiuntė kun. dr. E.
Gerulia.

— Simuk, duok bandelę
drambliui, — sako mama, at-
sivedusį į zoologijos sodą savo
mažą sūnelį. — Bijai?

— Nebijau, bet nežinau kaip
jam paduoti, juk iš abiejų galų
uodegos.

Eina dramblys pasipuošęs
naujomis kelnėmis ir sutinka
skruzdėlę. Ta sako:

— Dramblų, nusimauk kel-
nes.

— O kodėl?

— Na, nusimauk...

Dramblys nusimovė kelnes
ir padėjo jas ant žolės. Skru-
dėlė ilgai jomis ropinėjo ir
kažką žiūrinėjo, o paskui pa-
sakė:

— Gerai, drambly, gali apsi-
mauti, mano buvo su kiše-
nėmis.

• Blogis blogiu užmoka už
širdį ir protą, jam išnuomotą.

• Miegaliui prie nosies galo
voras riša tinklo siūlą.

• Bangos į uolas ištyksta,
nesėkmės — į žmogaus ryžtą.

• Mažos kaip lašas raidės ir
natos, suka ir suka pasaulio
ratą.